

ISSN 1392-4753

PRIMITAS

VISUOMENĖ – ŠALIES SAUGUMO GARANTAS?

LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA

KVIETIMAS

Maloniai kviečiame Jus dalyvauti Lietuvos šaulių sąjungos organizuojamoje tarptautinėje konferencijoje „**Visuomenė – šalies saugumo garantas?**“, kuri vyks 2017 metų lapkričio 17 d. 9 val. Vilniuje, „Best Western“ viešbutyje (Konstitucijos pr. 14).

Konferencijos metu savo patirtimi ir įžvalgomis dalinsis Izraelio generolas majoras Eyalas Eisenbergas - buvęs Izraelio namų fronto vadas, šiuo metu išleistas į atsargą. Taip pat Estijos parlamento narys, vienas iš Estijos rezervo karininkų asociacijos įkūrėjų bei šios asociacijos garbės narys Erikas Niilesas Krossas.

Konferencija skirta Lietuvos visuomenei, siekiant parodyti, kokių svarų ir realių indelių gali teikti piliečiai, norintys prisidėti prie savo šalies saugumo stiprinimo.

Konferenciją globoja:

J. E. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

Konferencijoje numatoma:

- pristatyti užsienio šalių piliečių įsitraukimo į šalies saugumo stiprinimą patirtis ir pavyzdžius.
- aptarti dabartinę Lietuvos piliečių įsitraukimo į valstybės gynybą situaciją
- aptarti galimą Lietuvos piliečių indelį į šalies saugumo stiprinimą bendradarbiaujant su Lietuvos institucijomis.

Pagarbiai
Lietuvos šaulių sąjungos vadas
plk. lt. Gintaras Koryzna

TRIMITAS

2017 m. Nr. 5 (1314)

Leidžiamas nuo 1920 m. birželio / Atkurtas 1990 m. liepą.

Išėina kas antrą mėnesį

Tiražas 1000 egz.

Mieli „Trimito“ skaitytojai,

praėję mėnesiai parodė, kad Šaulių sąjunga geba ne tik draugėn burti visuomenę, kartu įgyvendinti įvairias iniciatyvas, bet ir aktyviai veikia kartu su Lietuvos kariuomene, dalyvauja pratybose ir dalyvauti jų organizuojamose varžybose yra kviečiami vis dažniau. Šauliai parodo savo gebėjimus ir profesionalumą, yra pastebimi ir sulaukia teigiamo įvertinimo. Taip pat visi puikiai žinome, kad vienas svarbiausių mūsų organizacijos uždavinių yra telkti visuomenę, ugdyti pilietišką asmenybę, kuriai būtų svarbi istorinė atmintis ir jos puoselėjimas. Vykusi akcija „Uždekime žvakelę ant laisvės kovotojo kapo“ puikiai iliustravo, kad šauliai geba vienyti žmones kilniam tikslui. Lapkričio 1-ąją visų rinktinių šauliai ir jaunieji šauliai prisiminė tuos, kurie už mūsų laisvę atidavė gyvybes. Kas daugiau, jei ne mes prisiminsime ir visuomenei priminsime tai, kas svarbu Lietuvos istorijai?

Nuoširdžiai

Dovilė Rusteikienė,

„Trimito“ redaktorė

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Projektą „Dialogas ir/ar kova: viešosios erdvės iššūkiai“ (straipsniai: „Žodžio galia“, „Šauliai turi puoselėti kultūrą“, „Išgyvenimo pratybos: pasikloję samanom, užsikloję dangum“, „Ką skaitė šauliai 1920-1930 metais“) remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas.

2017 m. skirta 6 tūkst. eurų.

ŠIAME NUMERYJE:

ĮVYKIAI

Partizanų festivalis Trakiniuose	2
Snaiperių diena 2017	4
Vyko LŠS šaudymo varžybos	5
Lietuvos šauliai lankėsi Ukrainos vaikų namuose	6
Šauliai turi ginti ir puoselėti kultūrą	8
Šaudymo varžybose LŠS komandos užėmė prizines vietas	9

PRATYBOS

Išgyvenimo pratybos: pasikloję samanom, užsikloję dangumi	10
Šauliai sėmėsi patirties pratybose „Aršus vilkas II“	12
Pamokos Medininkuose	14

TEMA

Žodžio galia	16
--------------	----

PLAKATAS

18

FOTOREPORTAŽAS

20

JAUNIEJI ŠAULIAI

22

SAJA – ŠVIESTIS IR ŠVIESTI

Ką šauliai skaitė 1920 – 1930 metais	24
--------------------------------------	----

IŠEIVIJOS ŠAULIAI

27

ATMINTIS

Atkurtos Lietuvos valstybės šimtmetis. Kaip švęsite jūs?	28
--	----

GINKLAS

Sig Sauer MCX	30
---------------	----

KAS KUR KADA

32

TRIMITAS REKOMENDUOJA

34

REDAKCIJA

Redaktorė Dovilė Rusteikienė, kalbos redaktorė Eglė Vėbraitė,
korespondentas Valdas Kilpys, dizaineris-maketuotojas Ignas Gaižauskas.

Redakcijos kolegija: Liudas Gumbinas (Alfonso Smetonos šaulių 5-osios rinktinės šaulys), Mindaugas Nefas (CV narys), Sigitas Ozgirdas (CV narys), Alina Bortkevič (CV narys), Juozas Janušaitis (CV narys), Jolita Mickevičiūtė (LŠS studentų korporacijos „Saja“ narė), Irena Šalaviejiienė (LŠS išeivijoje šaulė).

I viršelyje Simono Milišauskio nuotrauka, II ir III viršeliuose Valdo Kilpio nuotraukos.

Adresas: Laisvės al. 34, LT-44240 Kaunas, Lietuva. Tel.: + 370 615 27315, el. p. redakcija@sauliusajunga.lt • facebook.com/trimitas.lt
Leidėjas: Lietuvos šaulių sąjunga • www.sauliusajunga.lt • facebook.com/sauliusajunga.lt

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autorių nuomone.
Rankraščiai negrąžinami ir nerecenzuojami. Dėl spaudos broko kreiptis į spaustuve.
Spausdino UAB „Judex spauda“, Europos pr. 96C, LT-46351 Kaunas.

Atstovai užsienyje:

LŠS išeivijoje (JAV) J. R. Butkus • Toronto (Kanada) V. Pūtvio kuopos vadas V. Pečiulis
Facebook: „Lietuvos Šaulių Sąjunga Išeivijoje – Centro valdyba“

© „Trimitas“, 2017
Leidinio indeksas 5291.
ISSN 1392-4753
Tiražas 1000 egz.

PARTIZANŲ FESTIVALIS TRAKINIUOSE

Rokas Jašinskas | Nuotrauko iš „Trakinių partizanai“ archyvo

1949 m. vasario 16-oji. Keletas pavargusių asmenų sėdim prie stalo ir diskutuojam, kaip išsivaduoti iš okupanto gniaužtų. <...> 2017 m. rugsėjo 2-oji. Aro būrys, B rinktinė, Didžiosios Kovos apygarda, Kalnų sritis, LLKS, Trakinių kaimas – virš 450 XXI a. partizanų susirinko į kasmetinį sąskrydį. Partizanai linksmi, diskutuojama apie laisvos Lietuvos ateitį.

Taip arba labai panašiai galėtų atrodyti ištrauka iš partizano dienoraščio. Tik šį kartą tiek partizanas, tiek tekstas yra išgalvoti, tačiau minimi įvykiai tikri ir realūs. Nuo 2010 metų jau septintą kartą vyksta išskirtinis renginys partizanams atminti. Organizatoriai jį vadina sąskrydžiu, kiti – partizanų švente, tačiau žodžiai „Trakinių partizanai“ pasako viską. Pirmas rugsėjo savaitgalis iškart asocijuojasi su šia švente, kurioje netrūksta diskusijų, pramogų ir būna net rekonstrukcinių pasirodymų. Šiemet festivalį simboliškai įvaizdino LGGRTC Genocido aukų muziejaus kilnojamoji paroda „Ir jie mokėjo džiaugtis...“

Nuo ko „Trakiniai“ prasidėjo? Mintis suorganizuoti visiškai kitokio pobūdžio partizanams atminti skirtą renginį kilo Lietuvos šaulių studentų korporacijos SAJA nariams, istorikams dr. Mindaugui Nefui ir dr. Norbertui Černiauskui. Šie asmenys, būdami šauliais, akademikais ir dalyvavę įvairiuose Lietuvos laisvės kovų atminties renginiuose suprato būtinybę mažinti atskirumą tarp vyresniosios ir jaunosios kartų. Bendros veiklos trūkumas renginių metu „pagimdė“ „Trakinių partizanų“. Festivalyje daugiausia dėmesio skiriama pokalbiams „tarp kartų“ ir bendros partizaniškos erdvės kūrimui.

Šiemet, 2017 m., „Trakinių partizanai“ startavo su ypač stipria sudėtimi ir programa. Festivalis kasmet vyksta autentiškoje partizanų kovos ir gyvenimo vietoje, kurią supa sraunūs Virintos vandenys. Vienintelis būdas patekti į renginio vietą yra perbristi upelį. Šiemet gamta buvo pasiryžusi sudaryti ypač partizaniškas sąlygas, todėl sąskrydžio dalyviams teko raitotis kelnes kiek aukščiau nei visada. Tiesa, pakilios nuotaikos tai nesugadino.

istorikas Antanas Terleckas. Tai puikus įrodymas, kad šiandieninio jaunimo tarpe yra iniciatorių, besistengiančių ir gebančių suprasti ir perduoti praeities stiprybę dabarčiai.

Po šiltų prisiminimų apie partizanus mikrofonas perėjo į knygos „Kariai. Be-tonas. Mitas: Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vietos Lietuvoje“ autorių rankas. Diskusijos metu ėmė aiškėti, koku būdu ir kodėl

Patį renginį atidarė Aro būrio partizanų pagerbimas, kurį įprasmino netikėtai užklupęs lietus. Iš karto po jo sąskrydžio dalyviai pasidabinę savo partizaniškais slapyvardžiais susirinko palapinėje, kur turėjo galimybę prisiliesti prie 100-to partizanų atminimo. Šią progą suteikė

kūrėsi Sovietų Sąjungos karių kapinės Lietuvoje. Daugiausia aistrų sukėlė šių kapinių priežiūros klausimas. Renginio dalyviai su knygos autoriais diskutavo, kas ir kaip turėtų spręsti šią opią problemą. Galiausiai buvo prieita išvados, kad Sovietų Sąjungos karių kapinės ir jų

priežiūra – tikrai sudėtingas klausimas, kuris reikalauja subtilaus atsigręžimo tiek priežiūros klausimais, tiek istorinės atminties kontekste.

Po šauliškų pietų startavo „LT identity“ projektas – kiekvienas dalyvis galėjo pasipuošti savo drabužius lietuviška atributika ir ženklais. Šią simbolinę temą toliau plėtojo atkurtos generolo Silvestro Žukausko uniformos pristatymas. Savo srities meistrai detalai nupasakojo generolo munduro kilmės istoriją bei sudėtinių dalių prasmę. Tokiu būdu sąskrydžio dalyviai turėjo realią progą įsiamžinti su daugumai Laisvės kovotojų pagarbą kėlusia asmenybe – Lietuvos kariuomenės generolu Silvestru Žukausku.

Pirmaisiais karo metais Laisvės kovotojų būriai kūrėsi spontaniškai ir veikė skirtingais būdais. Tad Lietuva buvo išraižyta plačiu partizanų būrių, kuopų ar rinktinių tinklu. Tuo metu Lietuvą sudarė daugybė Lietuvos. Apie šią dieną gyvuojančias Lietuvos vienas iš renginio vedėjų Šiaurės kamantinėjo žurnalistas, dramaturgą ir projekto „100 Lietuvos“ autorių Mindaugą Nastaravičių. Kurioziški įvykiai paprastų žmonių gyvenimuose ir vidinės jų dramos ypač įtraukė sąskrydžio dalyvius. Diskusijai pasisukus apie emigracijos bei Lietuvos gyventojų mažėjimą, spręsti problemą pasižadėjo ir festivalio organizatoriai – kitąmet atsiras palapinių miestelis, veikiantis viso renginio metu.

Renginio dalyvius išjudino karo rekonstrukcijos klubas „Grenadierius“, kuris visus supažindino su XX a. Lietuvos kariuomenės raida, o šiuolaikinės kariuomenės pasiekimus pristatė Lietuvos krašto apsaugos savanorių pajėgų kariai. Jie viso renginio metu dalyviams demonstravo techniką, ginkluotę ir amuniciją, o aktyvesniems dalyviams pasiūlė sudalyvauti kariškoje estafetėje. Dienos pabaigoje vyko dokumentinio

filmo „Nepaprasta auka“ apie partizaną Juozą Vitkų-Kazimieraitį peržiūra ir pokalbis su filmo kūrėjais. Jaudinanti istorija, papildyta istorikų komentarais, sužadino dalyvių vaizduotę ir praplėtė akiratį partizaninių kovų tema. Puikus siužetas ir išplėtotą filmo mintis leido žiūrovui įsijausti į Juozo Vitkaus-Kazimieraičio asmenį ypač lengvai. Po peržiūros įvykęs pokalbis su režisiere galutinai išsklaidė visas abejones ar kilusius klausimus.

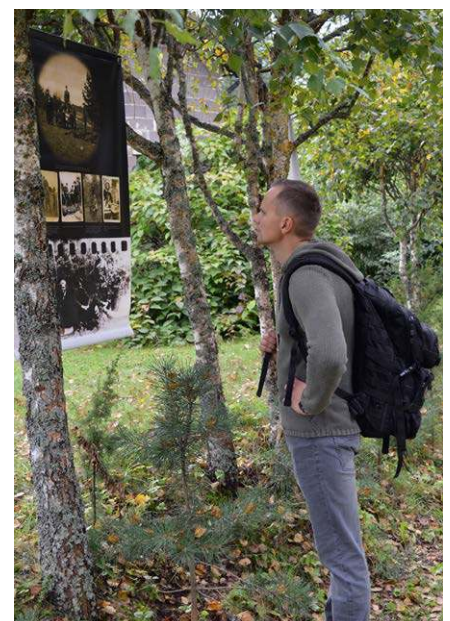
Galiausiai dienos įvykius vainikavo Deivio Norvilo koncertas. Solistas sužavėjo savo dainavimo sugebėjimais bei tėviška meile. Festivalio metu debiutavo ir jo sūnus, kuris jau dabar rodo tėvo vertą talentą.

Po koncerto renginio vedėjai padėkojo už dalyvavimą ir pakvietė visus atvykti kitąmet. Tačiau nemažai daliai sąskrydžio dalyvių renginys baigėsi tik po vaikų erdvėje buvusio didžiulio pripučiamo dramblio-batuto darbo pabaigos.

Dar kartą įvykę ir nuolat besiplečiantys „Trakinių partizanai“ šiemet aiškiai parodė, kad gali vadintis partizanų festi-

valiu. Tai renginys, kuris visus apjungia partizanų kovos dvasia. Apskritai „Trakinių partizanai“ yra vienas svarbiausių šaulių studentų korporacijos SAJA įgyvendintų projektų, propaguojančių šauliškumo ir akademiškumo samplaiką.

Iki susitikimo kitąmet Trakiniuose!

SNAIPERIŲ DIENA 2017

Valdas Kilpys | Nuotraukos Valdo Kilpio

Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų Juozo Lukšos mokymo centras šiemet tradiciškai organizavo snaiperių varžybas. Šiais metais populiarumą įgaunanti „Snaiperių diena 2017“ vyko rugsėjo 13–14 dienomis. Varžybose dalyvavo kariuomenės, VRM padalinių snaiperiai, nemažai svečių iš užsienio.

Lietuvos šaulių sąjunga nuo praeitų metų taip pat buvo atstovaujama pavienių entuziastų. Šiemet mūsų organizaciją atstovavo šaulių komandos, kurios savaitgaliais vykdė pasirengimo užsiėmimus. Pasak pagrindinio LŠS komandų trenerio ir idėjinio vado, LŠS G1/4 sk. ginklininko Virgilijaus Milišausko, drauge buvo nemažai padirbėta atliekant kvalifikacinius pratimus, tobulinant precizinio šaudymo įgūdžius.

„Nepraėjęs kvalifikacijos varžybose dalyvauti negali, – pasakojo V. Milišauskas, – todėl mūsų dabartinis tikslas yra deramai įvertinti savo galimybes ir siekti reikiamų įgūdžių. Pirmosios treniruotės šaudykloje parodė, kad LŠS esama tikrai aukštos kvalifikacijos šaulių, turinčių precizinių ginklų, su kuriais įmanoma dalyvauti tokio lygio varžybose.“

Netrukome tuo įsitikinti: kvalifikacinius šaudymus šauliai praėjo be didesnių problemų. Jų metu buvo šaudoma iš 100 m atstumo į sunkiai įžiūrimus specifinius taikinius, kuriuos galima būtų apibūdinti kaip „mažus pusmėnulius“ arba trikampius, nė iš tolo neprimenančius didokų apvalių įprastinių taikinių.

Kiti pratimai buvo skirti ugdyti įvairias snaiperio savybes: greitį (reikėjo su ginklu bėgti net 200 m ir paskui taikliai iššauti), aklumą (reikėjo šauti bandant nesusžeisti „saviškio“), koncentraciją (reikėjo taikinį, metalinę plokštę, nuversti pirmu šūviu).

Kaip sakė vienas iš šaulių, šiose varžybose mūsų organizacijos atstovams nėra lengva varžytis su patyrusiais snaiperiais profesionalais, kuriuos aprūpina įvairių šalių kariuomenės. „Mūsų šautuvai, kuriuos sugebame įpirkti, tikrai geri, tačiau iki tam tikro atstumo. Šaudant ilgesniais atstumais (1 km ir toliau) daugiau galimybių turi profesionalai, kurie naudoja didesnį kalibrą, stipresnius šovinius, kurių mes negalime įsigyti dėl įvairių priežasčių“, – pasakojo šaulys.

Pasak V. Milišausko, tokio lygio varžybos mūsų organizacijos atstovams yra labai vertingos pirmiausia dėl to, kad savo akimis galima pamatyti, kuo ginkluoti, kokią įrangą naudoja ir bendrai „kuo gyvena“ šioje srityje lyderiaujančių užsienio šalių snaiperiai. Jo teigimu, ateityje LŠS šią sritį planuojama plėsti ir stiprinti, todėl patirties sėmimasis iš partnerių yra itin naudingas.

Susumavus rezultatus komandinėje įskaitoje pirmi buvo danų snaiperiai, antri liko norvegai, o trečioji vieta atiteko mūsų kaimynams lenkams.

Nuoširdžiai dėkojame broliams šauliams, kurie skiria savo laiką ir lėšas dalyvaudami tokio aukšto lygio varžybose ir tuo garsindami organizacijos vardą.

VYKO LŠS ŠAUDYMO VARŽYBOS

Valdas Kilpys | Nuotraukos Valdo Kilpio

Bent kartą metuose visos Lietuvos taikliausi šauliai renka į LŠS šaudymo varžybas. Šiemet jos vyko netoli Kauno įsikūrusioje Viešojo saugumo tarnybos prie VRM šaudykloje. Varžybose dalyvavo 11 komandų, sudarytų iš keturių narių (10 rinktinių ir štabas). Kiekviena komanda turėjo atlikti po 5 pratimus, kuriuose buvo naudojami įvairūs ginklai – nuo taikliajam šauliui skirto „HK“ iki pistoleto „Glock 17“.

Oras varžybų dalyvių nelepino. Apie 10 valandą prasidėjęs lietus nepaliovė pylęs iki pat varžybų uždarymo. Pirmą kartą tokių varžybų istorijoje šauliai galėjo dalyvauti ir su savo turimais ginklais. Tokia naujovė atsirado po priimto įstatymo, leidžiančio naudoti asmeninius ginklus ir jų priedus tarnybai. Svarbi sąlyga buvo kalibras – jis turėjo būti identiškas varžybų nuostatuose įrašytajam. Optiniai įrenginiai priklausė nuo kiekvieno varžybose dalyvavusio pasirinkimo ir galimybių.

Šaudymo pratimai, kuriuos atlikinėjo šauliai, buvo parengti daugiausia remiantis IDPA taisyklėmis. Žinant tai, kad pagrindinis šios šaudymo pakraipos tikslas yra patikrinti šaulio praktinius sugebėjimus – mokėjimą saugiai elgtis su šaunamuoju ginklu, greitai ir svarbiausia, taikliai šaudyti, naudotis priedanga – niekam nekilo abejonių dėl tokio pasirinkimo.

Dar vienas svarbus aspektas buvo tai, kad naudoti šaudymo scenarijai, kurie

imitavo tikras savigynos situacijas. Jose naudota kasdieniniam ginklo nešiojimui skirta įranga. Buvo atsisakyta neretai juokingų spalvotų rūbėlių ar sunkiai realiaame gyvenime panaudojamų dėklų.

Patys pratimai – tikrai įdomūs. Tarkim, savotiškas „pastatų valymas“ iš padangų pastatytame miestelyje, kuriame judant reikėjo ne tik greitai pastebėti taikinius, bet ir tinkamai į juos pataikyti. Bene vienintelis mažiau judesio pareikalavęs pratimas buvo šaudymas iš taikliojo šaulio ginklo, kai šaulio laimėjimą garantavo ne tik taikli akis, bet ir gebėjimas greitai užtaisyti ginklo dėtuvę. Bet koku atveju, šiose varžybose sunkiausia buvo tiems, kurie įpratę šaudyti statiška, „iš apkasų“.

Susumavus rezultatus tapo aišku, kad taikliausi šiemet buvo LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės šauliai, antri liko vilniškiai ir garbingą trečiąją vietą užėmė Vakarų (jūros) šaulių 3-iosios rinktinės šauliai. Taikliausiu asmeninėje

įskaityje tapo Zigmas Dangėlas iš LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės.

P. S. Dėkojame UAB „Baltijos arsenalas“ (parduotuvių tinklas „Armijai ir civiliams“) ir R. Vaidogui už paramą organizuojant varžybas.

LIETUVOS ŠAULIAI LANKĖSI UKRAINOS VAIKŲ NAMUOSE

Milda Goštautaitė | Nuotraukos iš PUG archyvo

Gegužės 30-ąją Tarptautinės vaikų gyimimo dienos proga, Lietuvos šaulių sąjungos paramos Ukrainai grupė drauge su portalu www.verslimama.lt surengė paramos akciją-koncertą, skirtą Ukrainos vaikų namams paremti. Paramos akcija prasidėjo Šv. Kristoforo kamerinio orkestro koncertu Kauno įgulos karininkų ramovėje. Akcijos metu buvo renkamos piniginės lėšos bei daiktai, kurių vaikai ypatingai stokoja: knygos, žaislai, mokyimo priemonės, vitaminai, sauskelnės ir kt. Projekto metu aukoti galėjo ne tik šauliai, bet ir visi Lietuvos gyventojai. Už akcijos metu surinktą beveik 2000 eurų sumą (600 eurų buvo pervesti tiesiogiai į Lietuvos šaulių sąjungos sąskaitą, likusi suma, 400 eurų, buvo paaukota trumpaisiais numeriais) buvo nupirkta paramos prekių, dalis sumos skirta projekto logistikai.

Rugsėjo pradžioje Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės šauliai Eglė Ignatavičiūtė, Žydrūnas Marcinkevičius ir Milda Goštautaitė išvyko į Ukrainą, kur išgabeno surinktą paramą pafrontės vaikų namams. Suaukoti daiktai iškeliavo į Luhansko sritį – Severodonecko miestą, kur Lietuvos šauliai drauge su Severodonecko CIMIC (karių-civilių bendradarbiavimo padalinio) karėmis apsilankė Severodonecko II-uosiuose vaikų namuose bei tuberkuliozės sanatorijoje-globos namuose.

Kalbintos sanatorijos darbuotojos džiaugėsi atvežtais daiktais bei maisto produktais ir pasakojo, kad valstybė finansuoja tik vaikų apgyvendinimą bei būtiniausių maisto produktų įsigijimą, tuo tarpu vaisių, daržovių bei ugdymo priemonių gaunama tik rėmėjų dėka, tačiau labai retai.

Daugumos sanatorijoje gydomų vaikų ir vaikų namų auklėtinių nelanko nei tėvai, nei giminės. Neretas atvejis, kuomet tėvams atimtos tėvystės teisės. Vaikų amžius – nuo kūdikių iki dešimtmečių ir vyresnių. Abiejų įstaigų darbuotojos džiaugėsi ir atvežtais vitaminais, esą tai – tikra prabanga vaikų namų auklėtiniais. Paramą pristačiusiems šauliams

malonų įspūdį paliko ne tik švara ir tvarka abiejose įstaigose, bet ir malonios darbuotojos bei rūpestingai prižiūrimi vaikai, kurie noriai bendravo su svečiais.

Šauliai drauge su CIMIC ir Youth Centre of Atlantic Council of Ukraine atstovais buvo pakviesti apsilankyti ir keliose pafrontės mokyklose. Čia besimokantys vaikai nuolat regi karo baisumus, todėl, anot ten dirbančių pedagogų, moksleivių ugdymas tokiomis sąlygomis yra tikras iššūkis. Vis dėlto, mokytojų pasiaukojimas nenuėjo perniek – daugumai vaikų mokyklos tapo saugiu prieglobsčiu.

Pirmoji aplankyta – Lysychanske, šachtininkų mieste – įsikūrusi moky-

kla, vos už 36 km nuo fronto linijos. Ši mokykla nustebino inovatyvumu ir aktyvumu – mokiniai noriai dalyvauja užklasinėje veikloje: leidžia mokyklos laikraštį, prižiūri ir tvarko internetinį puslapį, Youtube kanalą, radiją. Itin aktuali tema – ES ir NATO. Be to, ši mokykla labai kviečia bendradarbiauti Lietuvos jaunimo organizacijas bei mokyklas, ypačingai – patriotinio ugdymo ir euroatlantinės informacijos sklaidos regione srityse.

Tuo tarpu vos už dešimties kilometrų nuo pirmosios esančioje mokykloje – visiškai priešinga situacija. Mokiniai čia stokoja ne tik ugdymo priemonių – vaikams neužtikrinami net baziniai poreikiai. Klasės remontuojamos tėvų lėšomis. Vis dėlto mokytojų dėka, o taip remiant kariuomenei bei nevyriausybinėms organizacijoms, stengiamasi skirti kuo didesnę dėmesį užklasiniam mokslėivių ugdymui.

Nors kelionės tikslas buvo parama vaikų namams, šauliai taip pat applanė motorizuotos pėstininkų brigados 16-o bataliono karius, ginančius 15 kilometrų ruožą netoli Luhansko. CIMIC atstovams užsminus apie itin didelį paramos poreikį karius, Lietuvoje likę šauliai prisidėjo prie paramos dar 300 eurų, už kuriuos buvo nupirtas karius taip reikalingas generatorius bei kiti įrankiai. Karius nudžiugino ir lietuviški skanėstai.

Ukrainos vaikų vardu reiškiamo nuoširdžią padėką neabejingiems Lietu-

vos žmonėms, prisidėjusiems prie paramos akcijos. Taip pat A. Smetonos šaulių 5-osios rinktinės 506-osios kuopos jauniejiems šauliams.

Atskira padėka mūsų rėmėjams, be kurių šio projekto nebūtume įgyvendinę: portalui www.verslimama.lt, CIMIC Severodonetsk - Joint Centre, Šv. Kristoforo kameriniam orkestrui ir jo meno vadovui ir dirigentui maestro Donatui Katkui, LRT laidai „Labas rytas, Lietuva“, UAB Mediafon ir telekomunikacijų operatoriams, Lietuvos Respublikos ambasadai Ukrainoje.

ŠAULIAI TURI GINTI IR PUOSELĖTI

Dovilė Rusteikienė | Nuotrauka Audriaus Kapčiaus

Lietuvos šaulių sąjunga ir A. Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muziejus spalio 31 d. pasirašė bendradarbiavimo sutartį. Joje numatomas glaudesnis bendradarbiavimas plėtojant ir tobulinant Sąjungos bei muziejaus veiklas, vykdant šaulių patriotinę auklėjamą ir ugdant tautinę savimone.

Prasmingai plėtojant švietėjišką ir kultūrinę veiklą, planuojama šaulius aktyviai įtraukti į muziejuje organizuojamus renginius, kvieisti apsilankyti parodose, vykdyti bendrus projektus ir organizuoti renginius visuomenei, kuri nėra abejinga Šaulių sąjungos istorijai ir A. Žmuidzinavičiaus kūrybai. Sutartį pasirašė Lietuvos šaulių sąjungos vadas plk. lt. Gintaras Koryzna ir muziejaus direktorius Osvaldas Daugelis.

Lietuvos šaulių sąjungos vadas pabrėžė ne tik istorinės atminties išsaugojimo svarbą, bet ir atsiveriančias platesnes galimybes šiandienos jaunimo patriotiškumo bei pilietiškumo ugdymui, švietėjiškos ir kultūrinės Sąjungos veiklos plėtojimui. Muziejaus direktorius Osvaldas Daugelis dalinosi mintimis, jog Šaulių sąjunga yra svarbi organizacija, galinti ir turinti ginti, puoselėti kultūrą ir meną.

Sutarties pasirašymo data simboliškai – 141-osios A. Žmuidzinavičiaus gimimo metinės. Antanas Žmuidzi-

Iš A. Žmuidzinavičiaus kūrinių ir rinkinių muziejaus archyvo

navičius (1876–1966) – iškili Lietuvos valstybės asmenybė: dailininkas, visuomenininkas, pedagogas, žmogus, stovėjęs prie Lietuvos valstybingumo ir Šaulių sąjungos formavimosi pamatų: kūrė, organizavo ir plėtė Lietuvos šaulių sąjungos veiklą. 1929 m. buvo išrinktas LSS Centro valdybos pirmininku ir Sąjungai vadovavo iki 1934 m. lapkričio 30 d., 1929 ir 1931–1934 m. buvo šaulių žurnalo „Trimitas“ atsakinguoju redaktoriumi, 1931 m. gavo Šaulių Žvaigždės ordino apdovanojimą. Jo bendraminčiais, kolegomis, draugais buvo ypatingos

asmenybės, tautos inteligentijos žiedas: dailininkas, kompozitorius M. K. Čiurlionis, rašytoja, pedagogė Sofija Čiurlionienė-Kymantaitė, dailininkas Petras Rimša, Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona, archeologas Tadas Daugirdas, Lietuvos Šaulių sąjungos įkūrėjas Vladas Putvinskis, gamtininkas Tadas Ivanauskas... Dailininkas dalyvavo komisijose, nustatant tautinės vėliavos spalvas, rengiant projektus besikuriančios valstybės kariuomenės uniformoms, prisidėjo prie įvairių ministerijų ženklių projektų kūrimo.

ŠAUDYMO VARŽYBOSE LŠS KOMANDOS UŽĖMĖ PRIZINES VIETAS

Trimito informacija | Nuotraukos Romualdo Dunausko

Siekdami paminėti ir pagerbti buvusio ilgamečio Lietuvos kariuomenės mokyklos darbuotojo, vyriausiojo dėstytojo, apdovanoto DLK Gedimino ordino III laipsnio medaliu, dim. mjr. K. A. Skrinskos atminimą ir nustatyti geriausius šaulius bei komandas, Lietuvos kariuomenės mokykla ir Lietuvos atsargos karininkų sąjunga 2017 m. lapkričio 3 d. organizavo dim. mjr. K. A. Skrinskos atminimo taurės atvirąsias šaudymo varžybas.

Svarbus varžybų aspektas – siekis plėsti ryšius tarp Lietuvos kariuomenės mokyklos ir visuomeninių organizacijų. Varžybų komandas sudarė 3 dalyviai, tai kariai, valstybės tarnautojai ir darbuotojai, visuomeninių ir kitų organizacijų nariai.

Šio varžybos dėl savo paprastumo (šaudoma iš statinių pozicijų iš 25 m) vis populiarėja: varžybų organizatorių teigimu, šiemet susirinko rekordinis komandų skaičius. Jų būta per trisdešimt.

Komandos buvo suskirstytos į du pogrupius: pirmajame pogrupyje šaudė kariai ir pareigūnai, antrajame – asociacijos, organizacijos ir kiti. Trys Lietuvos šaulių sąjungą atstovavusios komandos pateko į antrąjį pogrupį ir laimėjo tris pirmąsias vietas iš penkiolikos dalyvavusiųjų komandų šiame pogrupyje.

Antrajame pogrupyje pirmosios vietos atiteko Kauno apygardos prokuratūros, Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato ir Lietuvos policijos mokyklos atstovams.

IŠGYVENIMO PRATYBOS: PASIKLOJĘ SAMANOM, UŽSIKLOJĘ DANGUMI

Valdas Kilpys | Nuotraukos Valdo Kilpio

Rugpjūčio antroje pusėje vidurio Lietuvos miškuose vyko unikalios išgyvenimo pratybos. Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės šauliai rinkosi su neaiškiais nuojautomis ir neramumu akyse. Suprantama, tokiais atvejais humoras gelbsti, tačiau visiems buvo žinoma, kad lengva nebus, nes visų pratybų dalyvių laukė nelengvi išbandymai.

Rinktinės vyr. mokymo specialisto koviniam rengimui, vyr. srž. Donato Vasiliausko teigimu, mintis suorganizuoti pratybas kilo dar žiemą, kai patyrusių kariuomenės instruktorių vedami šauliai mokėsi išlikimo subtilybių snieguotuose miškuose. „Pagalvojome, kad per metus reikia surengti dvi pratybas – žiemą ir vasarą. Tik šį kartą koncentravomės į truputį kitokius

dalykus: psichologiją, orientavimąsi ir gebėjimą susisiekti su reikiama žmonėmis beveik nieko neturint“, – pasakojo D. Vasiliauskas.

Iš tiesų, papuołę „nelaisvėn“ šauliai neteko asmeninių daiktų, higienos priemonių, telefonų, net batų raištelį. Visi buvo sustatyti atskirose „kamero-se“ ir turėjo laukti savo likimo. Nesigilinant į detales drąsiai galima teigti, kad psichologinis spaudimas buvo neminkas. Ir taip gerą pusdienį.

„Laisvė“ buvo atgauta netikėtai: bevežant „belaisvius“ egzekucijai transportas buvo užpultas. Broliai ir sesės išlaisvino „kenčiančius“ šaulius iš „nelaisvės“ ir toliau turėjo vykdyti kitas užduotis. Bėgliai liko su kitų grupių

perpieštais žemėlapiais, kompasu ir nedideliu lenktiniu peiliuku. Grupelėmis, po tris arba keturis žmones, jie turėjo pasiekti reikiamas vietas ir atlikti būtinas užduotis.

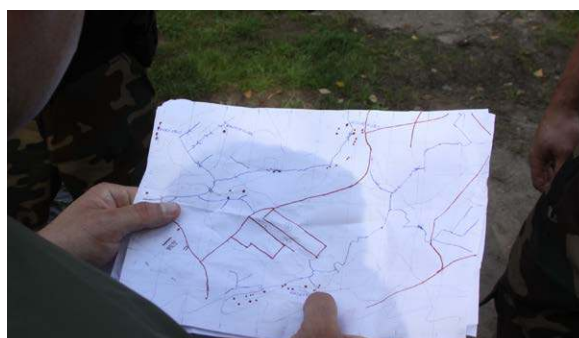
„Laisvėje“ atsidūrusiems šauliams buvo perduoti slaptažodžiai, preliminaros kontaktinių asmenų buvimo vietos ir pirmoji užduotis: rasti miestelio šventėje slapinėjantį kovotojų rėmėją, vietos ūkininką, kuris turėjo tolesnes nuorodas. Taip žingsnis po žingsnio bėgliai pasiekė savo susitelkimo vietą, kur drauge gamino maistą iš to ir tame, ką susirinko pakeliui. Galiausiai pasikloję samanom, užsikloję dangumi šauliai sumigo.

Laisvi ir nepalūžę...

Linus Čižauskas:

Labai įdomios ir naudingos pratybos, kurių metu pajutau, ką reiškia nelaisvė ir išgyvenimas miške su peiliu, kompasu ir tuo, ką randi pakeliui. Išmokau vertinti bet kokią daiktą, kad ir numestą skudurą, kuris gali tapti batraiščiais, ar net šiukšlių dėžę, kuri gali būti tikras lobis! Joje rasti tušti buteliai pasitarnavo kaip vandens tara keliaujant mišku karštą ir tvankią dieną. Gyvenimas ekstremaliomis sąlygomis leido pasitikrinti savo fizinę ir psichologinę ištvermę bei pasirengimą įvairiems netikėtumams. Manau, kad visa tai padėjo geriau pasiruošti ir kitoms artėjančioms pratyboms.

Julius Kaluževičius:

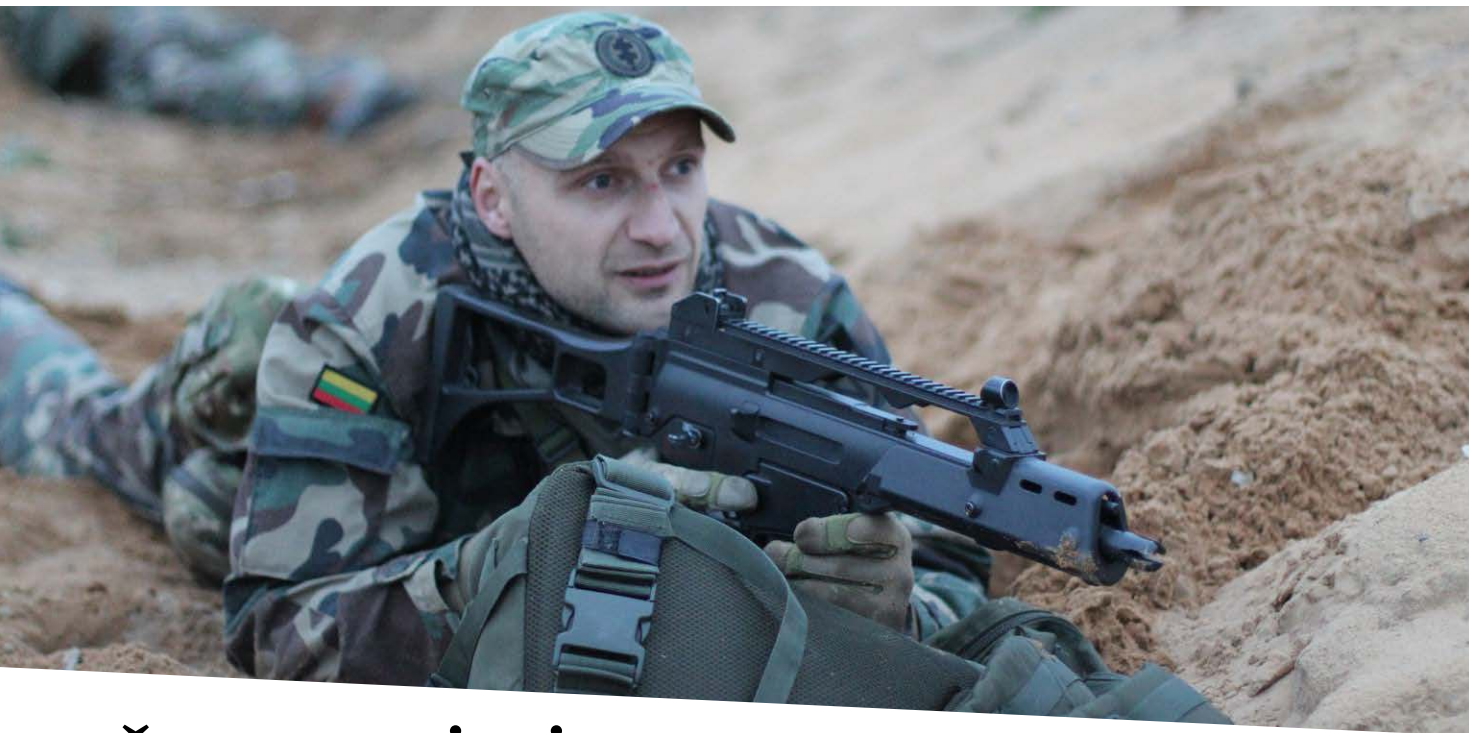
Išgyvenimo pratybos prasidėjo žemėlapių piešimu ir maišais ant galvų. Pastarieji manęs nustebe, nes pusę nakties pats juos siuvau. Todėl tikėjausi šiek tiek grubesnio jų panaudojimo, galbūt net tardymo.

Sudėtingiausia buvo įveikti žygį kepinant saulei ir be vandens. Visam šitam reikalui romantikos pridėjo visur zvimbiantys uodai, kurie neleido pasijusti vienišam. Vargino dar ir tai, kad reikėjo slėptis nuo visų sutiktų ir įsivaizduojamų būtybių, kurios dėl vandens trūkumo kankino kas penktame žingsnyje. Atvykus į kaimelį buvo labai sunku susilaikyti neišsimaudžius apleistos sodybos tvenkinyje. Šį norą atšaldė staiga iš dangaus prapliupęs gaivinantis rugpjūčio lietus.

Orientuotis nebuvo labai sunku, bet klaidino tai, kad „vietiniai žmonės“, t. y. ryšininkai, vietovę apibūdindavo daugmaž 1 km spinduliu tik jiems patiems suprantamoje koordinatų sistemoje. Todėl po ilgo sukimosi ratais rastas gyvas gaidys tiek nenudžiugino, kiek laimės suteikė gurkšnelis vandens, nors ir priplėkusio, riebalų skonio.

Taip jau nutiko, kad komandoje buvo vien ūkiški žmonės. Visa tai palengvino tiek įsikūrimo, tiek vakarienės klausimus. Atvykome į savo nakvynės vietą jau temstant, todėl negaišdami laiko pasidalinome, kas doros skerdieną, kas laužu rūpinsis, o kas stogu virš galvos. Baigėme ruošą jau gerokai po dvylikos. Tuo metu jau buvome susikūrę laužą, kuris gėdos nebūtų padaręs net miestelio Joninių nakčiai. Primalkautas kalnas užtikrino mums šiltą miegą, kurio metu galėjome ramiai virškinti pasvilusios, bet traškos vištienos gabalėlius-degėsius. Taip, deja, mūsų višta nebuvo panaši į filmuose rodomus ant laužo keptus ir nuo sulčių pertekliaus varvančius šviežius viščiukus...

ŠAULIAI SĖMĖSI PATIRTIES PRATYBOSE „ARŠUS VILKAS II“

Donatas Giknius | Nuotraukos Arno Čemerkos

Rugsėjo 11–15 d. aštuoniasdešimt šaulių iš Karaliaus Mindaugo 10-osios rinktinės dalyvavo Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotojo pėstininkų bataliono pratybose „Aršus vilkas II“. Pratybose taip pat dalyvavo Krašto apsaugos savanorių II-osios rinktinės kariai ir sąjungininkai iš Kanados ir Slovėnijos.

Šauliai į pratybas, vykusias Pabradės Generolo Silvestro Žukausko poligone, atvyko pakviesti Karaliaus Mindaugo 10-osios rinktinės šaulio ats. mjr. Vidmanto Eitučio. Pratybos vyko keliais etapais treniruočių infrastruktūros komplekse „mūšis mieste“. Pirmasis etapas truko nuo rugsėjo 11 iki 13 dienos, antrasis etapas nuo 13 iki 15 dienos. Pratybų metu šauliams buvo skirtos gynybinės užduotys – pirmajame pratybų etape padėti III-iajai pėstininkų kuopai, o antrajame etape – II-ajai pėstininkų kuopai ginti miestą. Šauliai atliko vietos kovotojų partizanų vaidmenį – buvo integruoti į miesto gynybą ir atsakingai vykdė II-osios ir III-osios kuopų vadų patikėtas užduotis.

Pratybų metu buvo imituotas cheminio ginklo panaudojimas. Algirdo bataliono ABC specialistai vykdė operacinį karių bei transporto švarinimą. Į užterštą cheminėmis medžiagomis zoną

patekusiai mechanizuotojo pėstininkų kuopai buvo nedelsiant suteikta specialistų pagalba. Šauliai neturėjo asmeninių dujų kaukių, todėl pradėjus kaupti sirenai, pranešančiai apie cheminę ataką, jie skubiai turėjo atsitraukti iš savo pozicijų į įrengtą ABC specialistų punktą miestelio bažnyčioje, kur jiems buvo suteikta specialistų pagalba. Laiku nespėję atsitraukti, buvo laikomi žuvusiais.

Atskirų pratybų etapų metu šauliai buvo atsakingi už dalies ir net viso miesto gynybą. Vidmantas Eitutis su šaulių skyrių vadais ruošė miesto gynybos planus ir juos pristatė atsakingiems Algirdo bataliono kuopų vadams. Gavus patvirtinimą, organizuota gynyba –

nuo gynybinių pozicijų ir įtvirtinimų iki slapukų ir inžinerinių kliūčių įrengimo. Šauliai turėjo užtikrinti miestelio ir karių apsaugą nakties metu. Jie patruliuavo, įrenginėjo naktinius slapukus. Naktinio matymo prietaisais galėjo stebėti apsuptas miško ir mažiausiai apsaugotas miestelio vietas. Šauliai taip pat vykdė žvalgybą miestelio apylinkėse, aptiko priešą parengtas atotampas su sprogmenimis.

Pratybų metu buvo akcentuojama ne tik pastatų gynyba, bet ir įsitvirtinimo miesto teritorijoje bei jo prieigose svarba. Tai davė rezultatų, nes ne vienos atakos metu šauliai pro save praleidę priešą, atakavo jį iš nugaros arba iš netikėtų vietų. Tokiu būdu naikino ne

tik priešų gyvąją jėgą, bet ir šarvuotus. Pastarųjų naikinimui buvo pasiūlyti tiek vienkartiniai granatsvaiddžiai, tiek improvizuoti sprogstamieji įtaisai ir Molotovo kokteiliai (imitacijos).

Gynyboje buvo panaudota ir mažų padalinių taktika, kai nedidelėmis grupelėmis, po 2–4 šaulius, išnaudodami greitį ir nuolat judėdami šie flangavo, atakavo iš užnugario ir taip trikdė bei naikino priešą.

Didelė šaulių motyvacija, ryžtas ir geras pasirėngimas neliko nepastebėti. Bataliono kuopų vadai buvo maloniai nustebę profesionaliu šaulių gynybos organizavimu, naudojant partizaninę taktiką, ir patikėtų užduočių įvykdymo kokybe. Per pratybas šauliai turėjo galimybę susipažinti su Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotojo pėstininkų bataliono karių ginkluote ir dirbti su kvalifikuotais instruktoriais.

Pratyboms pasibaigus, bataliono vadas plk. lt. Aurelijus Alasauskas padėkojo pasižymėjusiems pratybose šauliams. Už išskirtinį indėlį apdovanojami ats. mjr. Vidmantas Eitutis ir Linas Valiuškevičius.

Praėjus savaitei po pratybų, šauliai surengė jų aptarimą, dalijosi įspūdžiais, įvertino, kas pavyko ir nepavyko, ko-

kios sėkmių ir nesėkmių priežastys. Nors pratybų įspūdžiai patys geriausi, buvo įvardyti pagrindiniai sunkumai ir trūkumai. Visų pirma, šauliai buvo ginkluoti airsoft ginklais, kurių naudoti negalėjo, nes kariai naudojo kovinius ginklus su garsiniais šovininiais. Airsoft ginklai buvo naudojami kaip ginklų imitacijos, šūvį imituojant balsu. Tai apsunkino pratybų stebėtojų darbą, nes aidint kulkosvaiddžių šūviams ir sprogimams, stebėtojai turėjo būti labai akylai, kad per atstumą pastebėtų šaulių veiksmus ar išgirstų šaulius šaudant. Dėl to kai kurie šaulių veiksmai liko nepastebėti ir neįvertinti. Būtų labai gerai, jei kitoms pratyboms su kariuomene, šauliams būtų išduoti

koviniai ginklai su garsiniais šovininiais. Kokybiškas ryšys, pakankamas radijo stotelių ir jų akumuliatorių kiekis – vienas pagrindinių veiksnių, lemiančių sėkmingą operacijos įvykdymą, tačiau šauliams pratybose šių priemonių pritrūko. Visgi nepaisant aptartų trūkumų, šauliai pasirodė labai gerai. Jei bus išspręsti aprūpinimo klausimai, šaulių motyvacija tik didės, o pasiekimai gerės.

Neabejojame, kad po puikaus pasirodymo ir įvertinimo, ateityje laukia dar ne vienos bendros Lietuvos šaulių sąjungos ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotojo pėstininkų bataliono karių pratybos.

PAMOKOS MEDININKUOSE

Valdas Kilpys | Nuotraukos Valdo Kilpio

Jau daugiau nei dvidešimt kartų Lietuvos šaulių sąjungos objektų apsaugos šauliai rinkosi Pasieniečių mokykloje Medininkuose, kad patobulintų profesines žinias ir sustiprintų savo gebėjimus deramai vykdyti funkcijas. „Trimito“ žurnalistas taip pat dalyvavo spalio 16–19 dienomis vykusiuose kursuose ir su visais skaitytojais noriai dalijasi įspūdžiais.

Infrastruktūra

„Kaip toli mes, visa Lietuva, nuėjome“, – tokia pirmą mintį šauna galvon peržengus Pasieniečių mokyklos praleidžiamąjį punktą. Skandinavišku stiliumi išdėstyti studentų / kursantų bendrabučiai, prižiūrėta mokymo bazė su Lietuva besiribojančių valstybių pasienio stulpais ir mokomąja užkarda, tobula šaudykla ir šiuolaikinės mokymo klasės – štai kaip atrodo Medininkų mokymo įstaiga. Dievaži, Broliai ir Sesės, jei esate jaunesni arba turite tinkamo amžiaus vaikų, tai bent jau per tris dienas patirti įspūdžiai sako, kad mokytis šioje mokykloje yra neprastas sprendimas. Visomis prasmėmis.

Apsigyvenę viename iš bendrabučių 11 apsaugos šaulių iš įvairių rinkinių pradėjo mokslus.

Ko mes mokėmės?

Pradėkime nuo to, kad mokymo programa trunka keturias dienas ir yra labai intensyvi. Bent porą dienų iš eilės užsiėmimai vyko net iki 23 val. Kursų vadovo LŠS G3 sk. viršininko ats. kpt. Vyto Šareikos teigimu, šių kursų intensyvumas yra grįstas tuo, kad dėstomos medžiagos kiekis yra tikrai didelis, atitinkamai stengiamasi ją pateikti kuo koncentruotiau.

Žvelgiant formaliai, mokomi esminiai dalykai, kurių gali prireikti apsaugos šauliui: teisinius pagrindus dėsto ilgai teisėsaugos struktūrose tarnavęs ir patirtį įgijęs LŠS ginklininkas Virgilijus Milišauskas, specialiųjų priemonių naudojimo specifiką aiškina Apsaugos šaulių kuopai vadovaujantis Lukas Vaičiulis, taip pat nemažai dėmesio skiriama Pirmosios medicinos pagalbos teikimui, priešgaisrinės saugos ir šaudybos tematikai.

Kaip mes mokėmės?

Kursantai kasdien dėvėjo diržus su pistoletu, antrankiais ir dėtuvų laikikliu bei gumine lazda. Žodžiu, kasdienis ir nepaliaujamas ginklo nešiojimas įpareigoja ne juokais. Net nuvykęs į netoliese esančią maitinimo

įstaigą jauti smingančius aplinkinių žvilgsnius: „Kas čia jūs tokie?“ Elgiesi atitinkamai. Juolab visi žino, kad už kilometro kito – išorinės ES sienos. Galima tarti, kad dėl Pasieniečių mokykloje nuolat besilankančių Apsaugos šaulių, mūsų organizacija gauna visai neprastą žinomumą. Mat, kaip bebūtų, tačiau gerai ginkluoti, deramai uniformas dėvintys šauliai išsiskiria iš aplinkos ir traukia akį.

Kaip minėta, šaudykla Pasieniečių mokykloje yra puiki: judantys taikiniai, puiki įranga, galiausiai tiesiog tvarkingos žvilgančios medžio grindys yra dažnai nepasiekiamas tikslas eilinei šaudyklai. Šauliams čia mokytis buvo tikras malonumas.

Nors, tiesą pasakius, ne visiems, kurie turėjo stipriai pasistengti – trys šaudymo pratimai iš įvairių atstumų ir dar skaičiuojant laiką – nebuvo lengva užduotis.

Kiekviena diena prasidėdavo nuo neoficialios „mankštos“. L. Vaičiulis nuosekliai aiškino pagrindinius antrankių uždėjimo aspektus. Tik filmuose šis darbas atrodo sklandžiai. Realybė visai kitokia – kad gerai panaudotum šią spec. priemonę reikalingas nemenkas triūsas viską įsisavinti. Kiekvienas

patyrėme tai savo kailiu. Tas pats ir su gumine lazda. V. Milišauskas vaizdžiai demonstravo jos panaudojimo galimybes, kurios reikalauja, pirmiausiai... sveiko proto.

Nors kiekvienas šaulys privalo žinoti esminius pirmosios medicinos pagalbos principus, tačiau tai kartotis dera nuolat. Tokie dalykai kaip galvos bintavimas aiškūs ne kiekvienam. Visi galėjo (ir privalėjo) tai išbandyti praktiškai. Pasakysiu atvirai, nėra lengva. Kas būtų, jei situacija būtų realiai „kruvina“ – lieka tik spėlioti.

Kaip mums sekėsi?

Sekėsi puikiai. Kas su prakaitu ant kaktos ar su dideliu nerimu širdyje, o kas ir šaltu veidu išlaikė įskaitas. Tik vienas šaulys dėl didelio jaudulio nepajėgė išlaikyti šaudymo pratimų. Sunku kalbėti už visus, tačiau kiekviena iš sričių – šaudymas, spec. priemonės, teisė ir pirmoji med. pagalba reikalavo rimtos koncentracijos ir pastangų. Vargu bau įmanoma išskirti, kas gi iš tiesų buvo sunkiausia...

Net ir azartiškas paslėpto ginklo ieškojimas automobilyje (buvo moko-

masi automobilių apieškos subtilybių) sėkme baigėsi tik vienam šaulių patruliui. Tačiau ši praktika – neįkainojama. Pirmiausia dėl to, kad tokiuose kursuose nepasislėpsi už draugų nugarų. Viską tenka išbandyti savo kailiu. Ir tuomet pasirodo, kad tai, ką visada manei esant tau gerai žinomu dalyku, iš tiesų yra neatrastos žemės.

Taip žingsnis po žingsnio, diena po dienos išmoksti realiai gyvenime reikalingų dalykų.

Kas iš to?

Patogiausia ir lengviausia yra manyti ir aplinkiniams deklaruoti, kad esi itin

taikliai šaudantis ar bent besitreniruojantis šaulys. Tai ginklo nemačiusiems draugams ir giminaičiams daro įspūdį. Ypač tuomet, jei nusiperki prašmatnų šautuvą ar pistoletą.

Tačiau drauge pagalvokime, ko vertas gerai kariškai apsirengęs, visą įrangą ir ginklus susipirkęs šaulys, jei jis nemoka daryti dirbtinio kvėpavimo ar tiesiog teisingai sutvarstyti žaizdos? Arba jei jis taikliai šaudo, bet visiškai nenutuokia apie taktiką?

Nuoširdžiai paklauskite to savęs ir galbūt pasirodys, kad tokie kursai reikalingi ne vien Apsaugos kuopos šauliams...

**Aš norėčiau prikelti nors vieną senelį
iš kapų milžinų
Ir išgirsti nors vieną, bet gyvą žodelį
iš senųjų laikų!**

Maironis „Aš norėčiau prikelti“, eilėraštis pirmą kartą publikuotas „Tėvynės sarge“ 1898 m.

ŽODŽIO GALIA

Valdas Kilpys | Nuotraukos Valdo Kilpio

Pasigilinti į sąvokų svarbos problematiką ir iš to kylančią painiavą viešojoje erdvėje ir kolektyvinėje sąmonėje – visada verta ir prasminga. Daugelis vis dar nesupranta žodžio galios, todėl šio straipsnio tikslas yra pabandyti mieliems „Trimito“ skaitytojams paaiškinti kiekvieno žodžio kaip sąvokos svarbą bendrame kalbos audinyje. Žmonijos istorija parodė, kad kartais vienas neteisingai ištartas ar suprastas žodis gali sukelti karus. Arba priešingai, naudojant teisingai ir racionaliai prasmės atitinkančius žodžius, galima išvengti krūvos nesupratimų. Bet apie viską iš eilės...

Dabarties situacija: žodžiai-lavonai

Vaikystėje supratome žodžius tiesiogiai. Ilgainiui vėrėsi kitos prasmės, žodžių vis daugėjo. Dar ir šiandien mūsų kalba vis skleidžiasi platyn ir gilyn. Kaip ir pats gyvenimas. Vieni žodžiai giliai sminga širdin, kiti lieka užribyje. Tačiau faktas yra tai, kad nežiūrint lietuvių kalbos turtingumo, žodžių mažėja. Tarsi juos kas nors vogtų.

Kodėl taip nutinka?

Dažnai dalyvauju įvairiuose mokslinių darbų skaitymuose ir tenka nusivilti: kiekvienais metais net humanitarinės pakraipos rašto darbų kalba darosi vis pilkesnė ir nykesnė. Būsimieji magis-

trai beigi daktarai šneka taip, lyg būtų nuo skaičių sausros sužiedėję inžinieriai. Tikrąjį kalbos džiazą galima išgirsti nebent poetų susiėjimuose ar kaimo diedų užstalėse.

Dabarties laikais, kai kiekviena minutė turi savo kainą, naivu tikėtis dailios kalbos. Kalbama kuo trumpiau, aiškiau ir tiksliau. Tačiau kalba nėra vien informacijos perdavimo būdas, ji talpina gerokai daugiau dalykų ir į kiekvieną žodį sudėta prasmė dažnai yra labai svarbi. Ypač politikos, istorijos, mokslo etikos vertinimuose.

Įdomus faktas: „Oksfordo anglų kalbos žodyno“ vyr. redaktorius Johnas Simpsonas susidomėjo mūsų kalba tada, kai sužinojo, jog „Lietuvių kalbos žodynas“ yra bene didžiausias pasaulyje ir jį sudaro 20 tomų (nedaug atsilieka tik rusų kalbos žodynas, kurį sudaro 17 tomų, trečioje vietoje norvegų – 12 tomų).

Vis silpnėsnis pasipriešinimas svetimybėms, „karočė“, „nu davai“ jau daro įtaką mąstymui. Kiekvienas šioje situacijoje gelbėjasi savaip. Vieni grįžta į akmens amžių ir, it pirmykščiai žmonės, pradeda naudoti piktogramas (besišypsantys veideliai, kiti *emotikonai*). Antri eina sunkesniu keliu: gelbėjasi kaldami „Tarptautinių žodžių žodyną“. „Generuojant subjektyvias

impresijas, sąvokos energija įgauna metafizinį pobūdį“, – maždaug tokia jų kalbėsena. Lyg ir moksliška, bet vis vien kvaila.

Ką tokiu atveju daryti? Kaip turtinti savo kalbą, kad ji nebūtų vien patinka / nepatinka arba skanu / neskanu rinkinys? Juk beformiai žodžiai-lavonai anksčiau ar vėliau kėsina ir į kalbančiojo protą. Ir tas faktas, kad UNESCO paskelbė, jog iki 2100 metų pasaulyje išnyks daugiau nei pusė dabar vartojamų kalbų bei jų dialektų turėtų mus jaudinti.

Skubu viltingai nuteikti gerbiamus „Trimito“ skaitytojus: knygos vis dar gyvos ir jų kalba gyva. Jei esate priverstas gyventi tarp „karočė žmonių“, tai geras tekstas yra bene vienintelė išeitis, kuri gali išgelbėti nuo kalbos vagių ar netyčinio kvailėjimo proceso.

Sąvoka, prasmė ir jų keitimas

Pradėkime nuo sąvokų iš gyvenimo, mokslo ir kitų sričių, kurios iš pirmo žvilgsnio tarsi niekuo nesiskiria: „okupacija“ ir „aneksija“, „lytinis švietimas“ ir „lytiškumo ugdymas“, „tradicinė šeima“ ir „netradicinė šeima“, „nacionalizmas“ ir „nacizmas“, „tolerancija“ ir „pakanta“ – galima vardinti ir vardinti. Jei nekreipiame dėmesio į sąvokų svar-

bą, galima pamanyti, kad pavartotas žodis reikšmės neturi, tačiau pabandykime įsivaizduoti, kokias teises ir realias gyvenimiškas pasekmes turėtų Lietuvos istorijai faktas, kad Lietuva sovietų buvo ne okupuota, bet „prijungta“ ar, dar blogiau, „prisijungė“?

Okupacija yra faktinis kitos valstybės teritorijos užėmimas ir buvimas prieš kariuomenės valdžioje (toks apibrėžimas pateiktas 1907 metų Hagos konvencijos dėl sausumos karo įstatymų ir papročių (IV konvencijos) priede, 42 straipsnyje). Tuo tarpu aneksija yra valstybės vienašalis (paprastai privartinis) aktas prisijungiant svetimą teritoriją, t. y. pareiškiant suvereniteto pretenzijas į kitos valstybės teritoriją ir traktuojant ją jau kaip savo teritoriją.

Supainiojus sąvokas nebūtų įmanoma vienareikšmiškai teigti, kad 1940 m. birželio 15 d. SSRS įvykdė tarptautinės teisės normų apibrėžtą agresijos aktą prieš Lietuvos Respubliką – įsibrovė į svetimą teritoriją ir panaudojo ginkluotąją jėgą dar nepaskelbus karo. Agresijos akto tąsa buvo visos Lietuvos teritorijos okupacija.

Vienas žodis gali pakeisti visos mūsų valstybės istoriją. Ir tai tinka žvelgiant ne vien teisiniu požiūriu. Tarkim, pasigilinkime, ar skiriasi tolerancija ir pakanta?

Tolerancija yra kitų kultūrų, asmenybių ir žmogiškojo individualumo formų reikšimosi gerbimas, priėmimas ir supratimas. Tačiau jokiam tolerancijos apibrėžime nerasite paminėto būtinumo turėti savo vertybinius įsitikinimus (tradicijų gerbimas, tikėjimo, tautinio ar kitokio identiteto klausimai). Tuo tarpu jei kalbame apie pakantą, šito neišvengsi. Tai pagarbus pakantumas, kantrybės apraiškos kito ir kitokio atžvilgiu, kurios neatsiejamoms nuo būtinybės turėti savo nuomonę ir ją aktyviai reikšti. Pakanta be vertybinių nuostatų neišsivaizduojama, nes pakantus žmogus turi stiprius ir aiškius įsitikinimus.

Dar vienas pavyzdys: lytinis švietimas ir lytiškumo ugdymas

Nors abi sąvokos skamba panašiai, tačiau jos skiriasi iš esmės. Lytiškumo ugdymas yra kur kas platesnė disciplina, visų pirma orientuota į vertybes, asmenybės ugdymą, rizikingo elgesio vengimą. Ugdymas reikalauja vertybinio požiūrio. Tuo tarpu lytinis švietimas orientuotas į „techninę reikalo pusę“. Jis dažniausiai apsiriboja kontracepti-

nių priemonių naudojimo instruktažu, pamirštant pirmąją prevenciją ir vertybinį mąstymą.

Sutikite, pateikti pavyzdžiai įrodo, kad vienas žodis vėl keičia viską. Kas geriau, spręskite Tamstos.

Sutirštinimas

Apie propagandos srityje paplitusį etikečių klajavimo procesą, ko gero, girdėjo visi. Jo metu be jokių skrupulų žmonės vadinami rasistais, seksistais, šovinistais, homofobais, transfobais, ksenofobais ir t. t., šitaip visiškai eliminuojant loginį mąstymą, racionalų susikalbėjimą ir apskritai bet kokią bendrabūvį tarp skirtingų pažiūrų besilaukančių žmonių.

Ypač daug tokių apibūdinimų sulaukia nacionalinio intereso pirmenybės grąžinimo į politinę darbotvarkę šalininkai. Nors pastarųjų kelių šimtmečių Europos istorija grįsta nacionalizmo dinamika, tačiau etikečių klijuotojai yra linkę viso to nematyti ir negirdėti. Pasitelkiami itin „lipnūs“ ir atgrasūs prasivardžiovimai, kurie neskatina jokios diskusijos.

„Marginalai“, „rasistai“, „fašistai“, – tokios ir panašios etiketės viešojoje erdvėje itin mėgiamos. Ne mažiau atsilieka ir kitos stovyklos šalininkai, kairiųjų pažiūrų atstovams apibūdinti dažniausiai vartojantys seksistinio pobūdžio apibūdinimus, kurių iš padarumo čia tiesiog nevadysime.

Ypač įdomus yra Rusijoje naudojamas „fašisto“ įvaizdis, kuriuo taškomasi į kairę ir į dešinę. Baltijos valstybėms šios etiketės limpa itin gerai. SSRS propagandos mašinos per ilgus dešimtmečius iliniam Rusijos gyventojui įskiepijo priešų įvaizdį, paremtą Antrojo pasaulinio karo blogiųjų fašistų samprata. Dabar ji taikoma visai NATO.

Baltijos valstybėms įstojus į šią gynybinę organizaciją, Kremliaus propagandistams tai, ką skiepijo komunistinė ideologija, nepaprastai pravertė. Jie itin gerai suformulavo priešą – Baltijos šalys / NATO / fašistas – schemą.

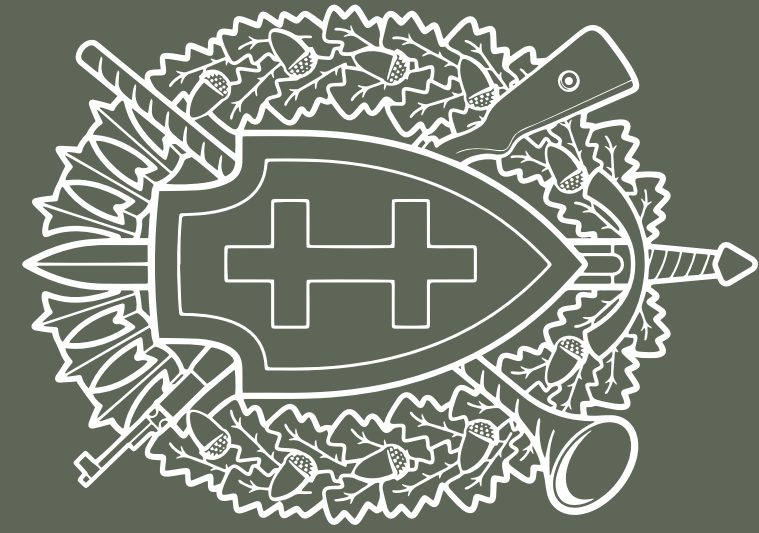
Žinant, kiek daug Rusijos gyventojų žuvo, nukentėjo per Antrąjį pasaulinį karą, Kremliaus propagandistai paprasčiausiai negalėjo nepasinaudoti proga „fašisto“ sąvoką užurpuoti savo reikmėms. Tačiau gera naujiena yra tai, kad kuo toliau, tuo labiau šios etiketės vertė devaluojasi, mažta. Dažnai naudojama sąvoka anksčiau ar vėliau praranda savo poveikumą ir tenka išrasti oponentams naują etiketę.

Kokia ji bus mūsų atžvilgiu sužinosime neilgtrukus. Žydšaudžiai? Neįvykusi valstybė? Dar kas nors?

Sąvokų ir bendrabūvio prasmų paieškos

Pasak religijotyrininko Gintaro Beresnevičiaus, esame naujieji Europos barbarai ir trokštame toliau gyventi bei tęsti unikalią savo valstybės istoriją. Mūsų veikimo vektoriai aiškiai nusakyti Lietuvos laisvės kovotojų Tauro apygardos veikimo statute (1945 m.): „Ugdyti lietuvių tautinį savigarbos jausmą ir susipratimą, valstybingumą, gilinti lietuvių tautos pajėgumą ir troškimą savo Tėvynės Lietuvos Nepriklausomybės“.

Skaitant šias eilutes norom nenorom vėl iškyla sąvokų prasmės klausimas. Kad ir kaip bepasuksi, bet pamatas, ant kurio stovi mūsų valstybė, yra grįstas ne išmokyti ir tuščių prasmų kartojimu, bet gyvenimo patikrintų esmių diegimu viešajame gyvenime. Sąžininga refleksija, nesiblaškantis žvilgsnis į save ir savo istoriją nėra atgyvena. Tai tiesiausias kelias į primestų etikečių naikinimą ir gyvybingą valstybės ateitį.

LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGA

BERETĖS ŽENKLAS

Lietuvos šaulių sąjungos šaulys

Objektų apsaugos šaulys Kovinio būrio šaulys

*Kovinio būrio šauliai dėvi juodas beretės

ŠAULIŲ PAREIGINIAI ŽENKLAI

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS RINKTINIŲ ŽENKLAI

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

UŽDEKIME ŽVAKELĘ ANT LAISVĖS KOVOTOJO KAPO

Lietuvos šaulių sąjungos rinktinės visus metus lanko ir tvarko apleistus Lietuvos laisvės kovotojų kapus, tačiau artėjant Vėlinėms, spalio pabaigoje ir lapkričio pradžioje, Šaulių sąjungos rinktinės šauliai, įgyvendindami gražią iniciatyvą „Uždekime žvakelę ant laisvės kovotojo kapo“, prieš Mirusiųjų atminimo dieną aplankė karių savanorių, partizanų, šaulių kapus, juos sutvarkė, uždegė žvakeles, užrišo trispalves juosteles, giedojo Lietuvos himną, sukalbėjo maldą, pagerbė žuvusiuosius tylos minute.

Su „Trimito“ skaitytojais dalinamės akimirkomis, kaip šauliai prisiminė ir atidavė pagarbą tiems, kurie paaukojo savo gyvybes dėl mūsų visų laisvės.

BIRUTIEČIŲ ŽYGIS

Karininko Antano Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės informacija, parengė Gabija Karnilaitė

Saulėtąjį rugsėjo 16 d. savaitgalio rytą Karininko Antano Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės šauliai pasitikom su penktus metus organizuojamu žygiu „Birutėčių keliais“ Alytuje, kuriame galėjome išvysti ne tik šaulius ar karius, bet ir žygiaivius iš visos Lietuvos atvykusius išbandyti Dzūkijos miškų.

Nusprendę pasiryžti žygiui galėjome rinktis iš trijų skirtingų ir kupinų išukų trasų, kurias sudarė 10, 26 ir 40 kilometrų. Kiekvienas galėjome išbandyti savo fizines bei motyvacines galimybes įveikiant pasirinktą žygio trasą.

Einant trasas kiekvienas jautėme oro kaitą, miško kelių nelygumus ir besikeičiančią dangą, upelių šaltį, o gal kam ir šilumą, kiekvienos kalvos aukštį ir statumą... Bet juk tokie paprasti dalykai šaulių ir jaunųjų šaulių ištvermės ir noro įveikti trasą nepalauš! Net pritrintos kojos ir nuovargis nesustabdė įveikti pasirinkto maršruto!

Šiame žygyje, mes ne tik pasitikrinome savo fizines galimybes bei motyva-

ciją, o ir eidami prisiminėme istorinius objektus. Tokius kaip Vidzgirio botaninį draustinį kuriame galima išvysti botaninę vertę turinčius retuosius augalus, Radžiūnų piliakalnį esantį prie Kirmijos upelio šlaitų, Memorialą žydų aukoms atminti, Geležinkelio tunelį sumūryta iš tašytų akmenų, kuriame kaip kalbama slapstydavosi partizanai, na ir vienas iš populiariausių objektų kurį praėjome buvo Baltosios rožės tiltas, kiekvienas galime pripažinti nuo šio tilto matyti besiplėskiantis tiesiog nuostabus kraštovaizdis žavintis kiekvieno širdį.

Taip pat žygio metu užklupusį alkį malšinome subtilų skonį turinčia karveiviška koše, kuri kas kart stebina savo išskirtinumu.

Jaučiantys mažyti nuovargį, bet begalo laimingi, besidžiūdami savais pasiekimais, su daug įspūdžių, nuotykių, prasmingai ir turiningai praleistu laisvalaikiu, įveikėm pasirinktas trasas! Gavome diplomus įrodančius, kad ištikrųjų praėjome šį tikrai įspūdingą ir šaunų žygį! Su nekantrumu laukiame ir kitų tokių pat puikių žygių mūsų šaunioje šauliškoje veikloje!

ŽYGIS STEPONO DARIAUS ATMINIMUI

Vakarų (jūros) šaulių 3-iosios rinktinės informacija

Rugsėjo 30 d. pėsčiųjų žygiu Judrėnų sen. Klaipėdos raj. buvo pagerbtas legendinio lakūno, kovų už nepriklausomybę dalyvio, sportininko, Lietuvos Fizinio lavinimosi Sąjungos pirmininko ir garbės nario Stepono Dariaus atminimas. Žygyje dalyvavo apie 300 žmonių, iš jų – 80 Vakarų (jūros) šaulių 3-iosios rinktinės jaunųjų šaulių. Dalyviai galėjo rinktis skirtingus atstumus: 16 km, kurį įveikti truko nuo 3 iki 5 val. šio maršruto trasa buvo vi-

dučio sunkumo ir ją galėjo eiti įvairaus pajėgumo žygeiviai. Labiau patyrusiems žygeiviams organizatoriai pasiūlė 32 km trasą, kurios įveikimas truko nuo 8 iki 10 val. Abiejose atkarpose buvo sunkiai įveikiamų ruožų, aukštos žolės, bruzgynų ir klampių perėjimų. Visi jaunieji šauliai susidorojo su iškilusiais sunkumais žygio metu ir įveikė trasą. Daug kam tai buvo iššūkis ir prieš save, nes tokia-me žygyje dalyvavo pirmą kartą. Va-

karų (jūros) šaulių 3-iosios rinktinės vado pavaduotojas Vydas Verbilis sakė, kad šis žygis buvo privalomas jauniems šauliams kandidatams, kurie lapkričio mėnesį duos pasižadėjimą ir taps Sąjungos nariais.

Visi žygeiviai buvo apdovanojami diplomais. Tokie žygiai skatina ne tik fizinį aktyvumą, bet ir ugdo jaunimo pilietiškumą, kelia sąmoningumą, skatina puoselėti savo istoriją, gamtą ir kultūrą.

TAURO APYGARDOS PARTIZANŲ TAKAIS

Suvalkijos šaulių 4-osios rinktinės informacija, parengė Rūta Čepaitienė

2017 m. rugsėjo 30 d. Suvalkijos šaulių 4-osios rinktinės 160 šaulių, iš jų 148 jaunieji šauliai iš Šakių, Kudirkos Naumiesčio, Vilkaviškio, Liubavo (Kalvarijos sav.), Kazlų Rūdos ir Marijampolės, dalyvavo pėsčiųjų žygyje „Tauro apygardos partizanų takais“. Šio žygio tikslas buvo ugdyti jaunųjų šaulių pilietinį patriotizmą bei populiarinti „BE ACTIVE“ Europos sporto savaitę, skatinti šaulių fizinį aktyvumą.

15 km žygio maršrutas prasidėjo Višakio Rūdos miestelyje. Pradžioje l.e. rinktinės

vado pareigas Raimundas Mertinkaitis pasakė sveikinimo žodis, o paskui, padarę mankštą, miško keliais patraukė link Jankų kaimo. Žygio metu lankėmės Tauro apygardos Žalgirio rinktinės Lietuvos laisvės kovotojų palaidojimo vietoje, 1946 m. gruodžio mėn. kraują praliejusių partizanų Tūzo, Triupo ir Šiaulio kapavietėje, Tauro apygardos vado A.Grybino žūties vietoje bei pagerbėme jų atminimą. Baigėme maršrutą Viliūšių miške esančioje gražioje poilsiavietėje, kur visų dalyvių laukė gardi kareiviška košė ir arbata.

PRISIKĖLIMO APYGARDOS PARTIZANŲ TAKAIS

Alfonso Smetonos šaulių 5-osios rinktinės informacija, parengė Vidutis Šeškas

Rugsėjo 16 d. Alfonso Smetonos šaulių 5-osios rinktinės Stepono Giedriko-Giriečio Biržų 501-osios kuopos 7 jaunieji šauliai dalyvavo Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Šiaulių ir Kuršėnų filialų organizuotame žygyje Prisikėlimo apygardos partizanų takais. Žygio dalyviai aplankė laisvės kovų vietas, pagerbė kritusių partizanų atminimą. Jaunimui tai buvo puikus gyvosios istorijos pavyzdys. Partizanai žygiuodami šiuo maršrutu, sumynė tūkstančius kilometrų, išgulėjo daugybę guolių, iškasė sunkiai suskaičiuojamą kiekį bunkerų, tačiau į mes atmename tik tas vietas, kuriose vyko svarbūs istoriniai įvykiai. Lankydami šias vietas, skleidami jų pasakojimą, galime išsaugoti šviesų ir gražų laisvės kovotojų atminimą gyva ne tik knygų pagalba. Žygio aptarimas vyko prie Agailės koplyčios miško aikštelėje. Čia buvo laidojami 1863 metų sukilime žuvę sukilėliai. Pasistiprinę skania vietinės bendruomenės virta sriuba biržiečiai jaunieji šauliai bendravo su žygyje dalyvavusiais jaunaisiais skautais.

KĄ ŠAULIAI SKAITĖ

Sigita Bietkytė | Nuotrauka Valdo Kilpio

Šviestis ir šviest – buvo bene svarbiausias šaulio uždavinys tarpukariu, jis nemažiau svarbus ir šiandien. Visiems žinoma tiesa, kad tarpukariu daugiausia įtakos šaulių švietimui turėjo „Trimitas“ – išorinis šauliškos ideologijos skleidėjas. Straipsnyje ir supažindinsime, kas buvo rašoma „Trimite“ 1920–1930 metais ir kokia literatūra šaulius domino prieš beveik 100 metų.

Įsikūrus Šaulių sąjungai, narių skaičius sparčiai didėjo, greitai atsirado poreikis kurti savą leidinį, taip ir gimė „Trimitas“: „C. Valdyba, giliai jausdama reikalingumą organo, kuris ne tik tarnautų mūsų organizacijos tikslams, bet ir auklėtų visuomenėje pilietinę demokratinę sąmonę, neperkoštą per bent kokį partinį koštuvą, nori leisti mėnesinį laikraštį, žurnalą, tuo pačiu išpildydama pasitarimo valią“ (1920 m., nr. 1, p. 2). Citata mums rodo, kad „Trimito“ tikslai nuo tarpukario iki šiandien beveik nepakito: siekiama skleisti šaulišką, pilietinę demokratines idėjas visuomenėje, tačiau kartu atsiriboti nuo bet kokio politinio anga-

žuotumo. Pamažu „Trimitas“ pranoko keltus lūkesčius: pradėjus nuo mėnesinio žurnalo vėliau, 1928 m., buvo pereita į savaitinio leidinio rėmus. Jis buvo populiarus ne tik tarp šaulių, taip pat skaitomas ir eilinių piliečių. Į „Trimitą“ tekstus siuntė šauliai iš visos Lietuvos, žinomi rašytojai, Sąjungos vadovybė.

„Pirmasis „Trimito“ numeris pasirodė 1920 metais ir priverstinai savo laidą sustabdęs okupacijos metais yra leidžiamas iki šių dienų.“

Pirmasis „Trimito“ numeris pasirodė 1920 metais ir priverstinai savo laidą sustabdęs okupacijos metais yra leidžiamas iki šių dienų. Galima pasigirti, kad tai vienas seniausiai einančių žurnalų Lietuvoje. Tiek tar-

pukariu, tiek šiandien „Trimite“ buvo rašomi straipsniai aktualiomis temomis – susiję su pasaulio, Lietuvos įvykiais, publikuoti mokslo populiari- namieji straipsniai, daugiausiai istorijos tema, sklido atgarsiai iš šaulių gyvenimo ir veiklos. Tarpukario „Trimite“ nemažai vietos buvo skiriama ir paprastų šaulių pasisakymams, pažindinamųjų straipsnių (pateikiama informacija apie įvairias valstybes, mokslo išradimus, kasdienybės realijas). Įdomu tai, kad kiekviename numeryje būdavo pateikiama ir literatūrinės kūrybos. Pastaroji „Trimite“ savo gausumu stebina, ji apėmė platų žanrinį spektrą, skelbiama: poezija, legendos, apsakymai, dramos, istorinės apysakos, baladės, feljetonai, užsienio rašytojų kūrinių vertimai.

Peržvelgus visus 1920 metų (20 nr.) išleistus „Trimito“ numerius apie itin reikšmingą literatūrinę tekstų vertę kalbėti sunku. Lyrika, proza ir drama nepasižymi ypatingu literatūriškumu. Tačiau dėl to labai barti „Trimito“ nederėtų – jis buvo skirtas

1920–1930 METAIS?

plačiai visuomenei, kurioje buvo ir visai menkai raštingų leidinio prenumeratorių, taip pat Lietuvoje dar nebuvo subrendusi nė viena išsilavinusi literatų karta. Vladas Putvinskis savo pranešimuose ar leistuose tekstuose kartodavo, kad kiekvienas šaulys turi tapti dvasios aristokratu. Šie tekstai ir jų poreikis pabrėžia, kad 1920 metais dar tik judama teiginio įgyvendinimo link. Peržvelgus visus numerius galima pamatyti, kad tekstų kokybė vis gerėja. Poezija nepasižymi tik primityviu eiliavimu ir perdėtu heroizmu, imama skelbti užsienio kūrėjų vertimus. Pavyzdžiui, Edgaro Alano Poe prozos darbas „Auksinis vabalas“ „Trimite“ publikuotas jau 1926 metais. Tai autorius, kurio darbai mėgaujasi ir šiandieniniai literatūros gurmanai. Su Marko Tveno kūryba lietuviai taip pat susipažino „Trimite“. Leidinyje iškyla aiški tarpukario spaudai būdinga tendencija – tekstų autoriai retai atskleidavo savo tapatybę, dažnai pasirašoma slapyvardžiais, o dar dažniau tekstų autoriai tiesiog nutyliami, apie iliustracijų autorystę net nebūta kalbos.

1920-aisiais, pirmaisiais leidinio pasirodymo metais, išėjo 20 numerių. Beveik kiekvienas numeris pradeda lyrikos įžanga. Skelbiami tokie eilėraščiai kaip „Šaulys“, „Savanorio daina“, „Į kovą už laisvę!“, „Karo daina“, „Vado laidotuvės“, „Tėvyne!“ ir panašios herojinės eilės. Publikuojama Kazio Binkio „Kareivio gromata“ – eilėraštis apie karybą ir sunkią kariu duoną. Visa „Trimito“ lyrika buvo gausi patriotinių nuostatų. Aukštinama Tėvynė, kariai, šauliai, stengiamasi lyrikos posmais skaitytoją sujaudinti ir sužadinti jam pilietinius jausmus. Manyta, kad per grožinę kūrybą idėjos lengviau pasieks skaitytojo sąmonę, nei perteikiant jas tiesiogiai ir sausai, be kūrybos apvalko. Tekstuose nevengiama patoso ir heroizmo, kartais aršiai pasisakoma apie kitą manančiuosius. Be lyrikos visuose leidiniuose randame nemažai prozos, vienas iš pavyzdžių tai Antano Vienuolio apsakymas „Kinta laikai, nepastovi ir žmogaus laimė“ arba Kazio Puidos drama „Rytų svečias“, kuri tęsiama per dešimtį „Trimito“ numerių. Kaip poezijoje, taip ir

dramoje ryškus perdėtas kalbėjimas, kuris dabar atrodo nesuprantamas ir gal kiek komiškas, tačiau 1920 metais tai nuotaikos, kuriomis gyveno piliečiai, išraiška. Būtent „Gedimino pilies atvadavimas“ tekste atsiskleidžia tarpukariu dažnas šūkis „Mes be Vilniaus nenurimsim!“ Taigi kaip ir pati Šaulių sąjunga, taip ir jai tarnaujantis leidinys „Trimitas“ 1920 metais pasižymėjo kovine dvasia ir jos išraiška literatūriniuose kūriniuose.

Su metais išeinančių „Trimito“ numerių skaičius augo, kartu augo jo apimtis ir tekstų kokybė. 1923 metais pasirodo istorinė apysaka „Vaidevutis“, kuri su tęsiniais skaitytojui pateikiama per 3 skirtingus numerius. Apysakoje kalbama apie LDK laikus, supažindinama su istorija. Taip „Trimitas“ pratina šaulį prie skaitymo ir domėjimosi Lietuvos istorija. Spausdinami ir skaitytojų atsiųsti tekstai, pavyzdžiui, „Ilgoji naktis“ – prozos tekstas apie 1841 metų sukilėlių atsiminimus. Įdomus faktas, kad leidinyje taip pat pateikiami svarbių asmenybių aprašai: Dionizo Poškos, Kristijono Donelaičio

ir kitų. Prie įprastos „Trimitui“ būdingos lyrikos prisideda elegijos žanras. Be grožinės literatūros spausdinimo prisideda mokslo populiarinamosios temos, pavyzdžiui, 1926 metais 145 numeryje pateikiamas straipsnis „Referatai ir jų reikšmė“. Supažindinama su referatų tipais, tikslais ir uždaviniais, mokoma rašyti gerą referatą.

1926 metais leidinyje atsiranda knygų apžvalgos skiltis. Pristatomos naujai išleistos knygos, jos vertinamos, todėl galima sakyti, kad „Trimitas“ prisidėjo prie recenzijos žanro vystymosi Lietuvoje. Tais pačiais metais savo poeziją „Trimite“ ėmė skelbti Pranas Vaičiūnas, Stasys Santvaras, Bernardas Brazdžionis, Faustas Kirša. Pastarasis buvo aktyvus leidinio bendraautorius, skelbė ne tik savo poeziją, taip pat rašė straipsnius aktualiomis temomis. Periodiškai visuose 1926 metais pasirodžiusiuose leidiniuose jis turėjo skiltį „Laiškai apie literatūrą“, juose rašoma kaip lietuviams reikia mokėti labiau save gerbti, kalbama apie lietuviškos dvasios saugojimą, taip pat ir apie lietuvių rašytojus, supažindinama su jais: „Priminkim prūsųose išaugusį K. Duonelaitį, kuris paliko kūrinių „Keturi metų laikai“. Kuri kita literatūra nesidžiaugtų tokiu kūriniu? Duonelaitis 18 amžiaus prūsų lietuvių mums gyvais parodė ir paliko kartų kartoms.“ (1926 m., nr. 13, p. 16) arba „Poetas Maironis dainos galia taip prikelia lietuvių sielą, kad jo kūryba bei idealais Lietuva 30 metų gyvena. Maironis laimėtojas – jo apdainuoti troškimai išsipildė (1926 m., nr. 13, p. 16)“, 1926 metų 13 numeryje yra tekstas ir apie Lazdynų Pelėdą. Taip pat vertėtų pabrėžti, kad leidinyje pradėti publikuoti Antano Žmuidzinavičiaus, Adomo Galdiko, Kazio Šimonio paveiksai.

Kalbant apie literatūrinę kūrybą „Trimite“ visų metų numeriuose vyrauja viena tema. 1928 metais išėjo daugiau nei 50 numerių, juose dėmesys buvo skiriamas Dariaus ir Girėno skrydžio temai, apie tai buvo periodiškai leidžiama apysaka. Tais metais daugiausiai poezijos skelbė Liudas Gira, Kazys Inčiūra. Leidinyje atsiranda naujas literatūrinis žanras – feljetonas, nedidelės apimties

humoristinis kūrinys, kalbantis apie aktualias visuomenei problemas. Būtent „Trimite“ buvo pašiepiamas miesto žmonių gyvenimas, jų „poniškos“ ydos ir „pakrikimas“, egzaminų sesijos laikas, juokiamasi iš visad aktualios temos – studentų mokymosi paskutinę naktį. Iš vertimų pateikiama Guy de Maupassanto kūryba, autorius, kurio knygų rastume ir dabar. Daug vietos skiriama nežinomo kūrėjo tekstui „Paskendę milijonai“. Tai pramoginio pobūdžio, nuotykinis kūrinys, kuriame nerastume literatūrinio brandumo, bet laisvai įžvelgtume idėją, kad taip stengiamasi pratinti šaulius prie grožinės literatūros skaitymo. 1928 metų numeryje pasirodęs tekstas, kuriame paprastai pristatoma ir supažindinama su menu ir kūryba.

1929 metais išėjo 53 „Trimito“ numeriai, pasikeitė jo formatas, padaugėjo iliustracijų, pakito ir leidinio turinys. Sumažėjo literatūrinės kūrybos ir padaugėjo naujienų pranešimų, užsienio spaudos apžvalgų, patarimų šauliams – pateikiami gimnastikos su ginklu pratimai, uniformos dėvėjimo taisyklės ir kt. Išėjo pavieniai eilėraščiai, padaugėjo prozos publikacijų. Daug dėmesio pradėta skirti kultūrinėms žinioms, atsirado nauja skiltis „Minties ir kultūros naujienos“, kurioje pristatomos knygos, pranešama, kur galima įsigyti vieną ar kitą leidinį, supažindinama su užsienio kultūra. Spausdinami atskiri išsamūs straipsniai spaudos atgavimo paminėjimui: knygnešių atsiminimai, informaciniai tekstai apie juos, spaudos pristatymai. Prie skirtingų literatūrinių žanrų prisidėjo baladė („Žynys“, skirta lietuvių tautosakai: nr. 52, p. 25–28) ir padavimai („Mergelės šypsena“: nr. 46, p. 768–769). Ankstesniuose numeriuose skelbtoje poezijoje vyraavo viena tema – lietuvių ir patriotiškumo. 1929 metais ji prarado aktualumą, piliečiams tai pasidarė savime aišku – vyraavo Vytauto Didžiojo kultas. Tai atsiskleidė ir skelbiamoje lyrikoje, įsiliejo kitokio pobūdžio kūrinių, atsirado humoristinė gaidelė, pašiepianti susiklosčiusią politinę padėtį ir istoriją: „Taip bičiuliai susitarę, / Skiria Lietuvą nuo marių. / Sėdi Klaipėdą prancūzas, / O Pil-

suckis kraipo ūsus... / Laukia metą, laukia kitą, / Didina sau apetitą. / Vilnių vos tik tai suėdo – / Dabar žiūri į Klaipėdą“ (nr. 3, p. 40). Tačiau pilietinę dvasią aukštinančios poezijos nebuvo atsisakyta visiškai, skelbiami ir Maironio („Vilnius“) ar Vinco Kudirkos („Labora“) eilėraščiai.

Žiūrint į 1930 metų leidinius randame mažiau skelbiamos kūrybos ir daugiau karybos temai skirtų straipsnių. Tai atitinka ir Šaulių sąjungos pokyčius. Jai tapus atsakinga Lietuvos kariuomenei ir Krašto apsaugos ministerijai padidėjo karybos teorijos poreikis. Pradėjo vyrauti spaudos kontrolė, kuri po truputį keitė ir „Trimito“ turinį. Žinoma, kūrybos visiškai nebuvo atsisakyta, skelbti užsienio autorių tekstų vertimai – E. A. Poe „Pasikalbėjimas su mumija“ ir autoriaus kūrybos apžvalga, Tarso Ševčenkos eilėraščiai, kuriuos vertė Liudas Gira, šaulių atsiunčiamos poezijos mažėjo. Buvo skiriamas dėmesys svarbioms asmenybėms, pavyzdžiui, mirus Jonui Jablonskiui, jam ir jo darbų pristatymui dedikuotas visas numeris. Toliau, 1930-aisiais, „Trimite“ periodiškai skelbta istorinė Vytauto laikų apysaka. Peržvelgus visus dešimtmečio leidinius išryškėja tendencija, kad su laiku skelbiamos lyrikos mažėjo, daugėjo prozos, apskritai sumažėjo literatūrinės kūrybos publikacijų ir padaugėjo publicistikos straipsnių, galiausiai vyrauti ėmė vien karybos straipsniai.

Nuo pat „Trimito“ įkūrimo jame randame nemažai grožinės literatūros pavyzdžių. Nors ta kūryba ir neturi didelės reikšmės lietuvių literatūros istorijai, ji atlieka svarbią funkciją – pratina kiekvieną šaulį ar bet kurį visuomenės narį, dažnai ir menkai raštingą, skaityti, domėtis literatūra, istorija, menu. Literatūrinė kūryba be išimties pateikiama kiekviename „Trimito“ numeryje. Kita išryškėjusi tendencija, kad kūryba, o ypačiai lyrika, su metais darėsi vis kokybiškesnė. Skelbiamos ne tik nežinomų autorių eilės, bet ir dabar vertinamų autorių kūryba: B. Brazdžionio, F. Kiršos, P. Vaičiūno, L. Giros poezija. Daug dėmesio skiriama paprastų šaulių prozai ir užsienio autorių kūrybos vertimui.

IŠEIVIJOS ŠAULIUI JUOZUI MIKULIUI 100-TOJO JUBILIEJAUS PROGA BUVO ĮTEIKTA NEEILINĖ DOVANA

Roma Bikulčius, Klaipėdos jūrų kuopos šaulė

LŠS išeivijoje garbės šaulys, buvęs Klaipėdos jūrų kuopos vadas, Centro valdybos ir Vlado Putvinskio-Pūtvio klubo narys Juozas Mikulis apdovanotas I-ojo laipsnio Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklu „Už Nuopelnus Šaulių sąjungai“, už nenuilstamą kovą dėl nepriklausomos Lietuvos, šauliškų vertybių puoselėjimą ir asmeninį pavyzdį kiekvienam. LŠS išeivijoje vado pavaduotojas Giedrius Bikulčius apdovanojimą įteikė sekmadienį, rugsėjo 24 dieną, po šv. Mišių, Šv. Antano bažnyčioje, Cicero mieste, JAV.

Toks jau sutapimas, kad tą pačią dieną šaulys Juozas Mikulis minėjo ir savo garbingą 100-ąjį jubiliejų. Susirinkusieji parapiljiečiai, šeimos nariai ir Čikagos apylinkių šauliai nuoširdžiai sveikino jubiliatą, linkėjo sveikatos ir dar daug kilnių darbų Tėvynės labui. Juozas Mikulis, būdamas tik 16 metų

amžiaus, įstojo į Šaulių sąjungą Lietuvoje, vėliau tarnavo Lietuvos kariuomenėje, įgijo puskarininko laipsnį, po Antro pasaulinio karo likimas jį nubloškė už Atlanto. Nors ir toli nuo Lietuvos, bet nuoširdi tarnystė Tėvynei Juozui buvo be galo svarbi, todėl aktyviai daugelį metų vadovavo ir

veikė Čikagos karininkų ramovėje ir LŠS išeivijoje, rėmė lietuvišką spaudą Čikagoje. Juozas Mikulis yra pavyzdingas šaulys kasdieniame gyvenime ir šauliškoje veikloje, puoselėjantis tikrąsias gyvenimo vertybes, tikėjimą, šeimą ir nuoširdžią tarnystę kitam. Sveikiname mūsų šimtametį šaulį!

LŠSI PAGERBTAS PASIENIEČIŲ, ŽUVUSIŲ MEDININKŲ POSTE, IR RIMANTO ŠALAVIEJAUS ATMINIMAS

Irena Šalaviejienė | Nuotrauka iš LŠSI archyvo

Tradicijos ir prisiminimai nemiršta net ir tuomet, kai jų sumanytojai palieka gyvųjų gretas. Sausio 10 d., nesulaukęs šešiasdešimtmečio, amžinam poilsiui po sunkios ligos iškeliavo Rimantas Šalaviejus.

Prieš metus Rimantas sukvietė mus, savo draugus šaulius, į savąjį Rojaus kampelį. Taip jis vadino poilsiavietę Putname, prie Griausmapaukščio (Thunderbird) ežero. Pirmasis blynas neprisilo. Paminėjome Medininkų poste įvykusios tragedijos 25-metį.

1991 m. liepos 31-osios naktį Medininkų kontrolės poste buvo nužudyti septyni pasieniečiai: Mindaugas Balavakas, Algimantas Juozakas, Juozas Janonis, Algirdas Kazlauskas, Antanas Musteikis, Stanislovas Orlavičius ir Ričardas Rabavičius. Tomo Šemo gyvybę gydytojams pavyko išgelbėti.

Labai gaila, bet šiemet tokį sąskrydį teko rengti jau be tradicijos pradininko. Nusprendėme, kad nuo šiol renginį skirsime ne tik žuvusiems pasieniečiams paminėti, bet ir Rimantui Šalaviejui atminti – ir taip kasmet liepos paskutinįjį sekmadienį.

Sutartą saulėtą rytą susirinkusi grupelė ištikimiausių šaulių buvome pakiliai nuositekę, jau iš pat pradžių tylos minute ir

savo mintimis pagerbėme žuvusiuosius Medininkų poste ir Rimantą. Tuomet visi pasipuošę šauliškais marškinėliais išsiruošėme į žygį. Įveikėme kone 3 kilometrus, pasiekėme nuostabaus, jau minėto Griausmapaukščio (Thunderbird) ežero plažą. Maudynės užsitęsė ilgokai. Visi mėgavosi ežero gaiva. Nuėję dar kelis kilometrus, pasiekėme poilsiavietę, kurioje papietavome. Po to vyko įvairios varžybos: smiginio, krepšinio baudų mėtymo, minklių minimo. Galiausiai vakare visi ramiai pasėdėjome prie laužo, pasižnekučiavome.

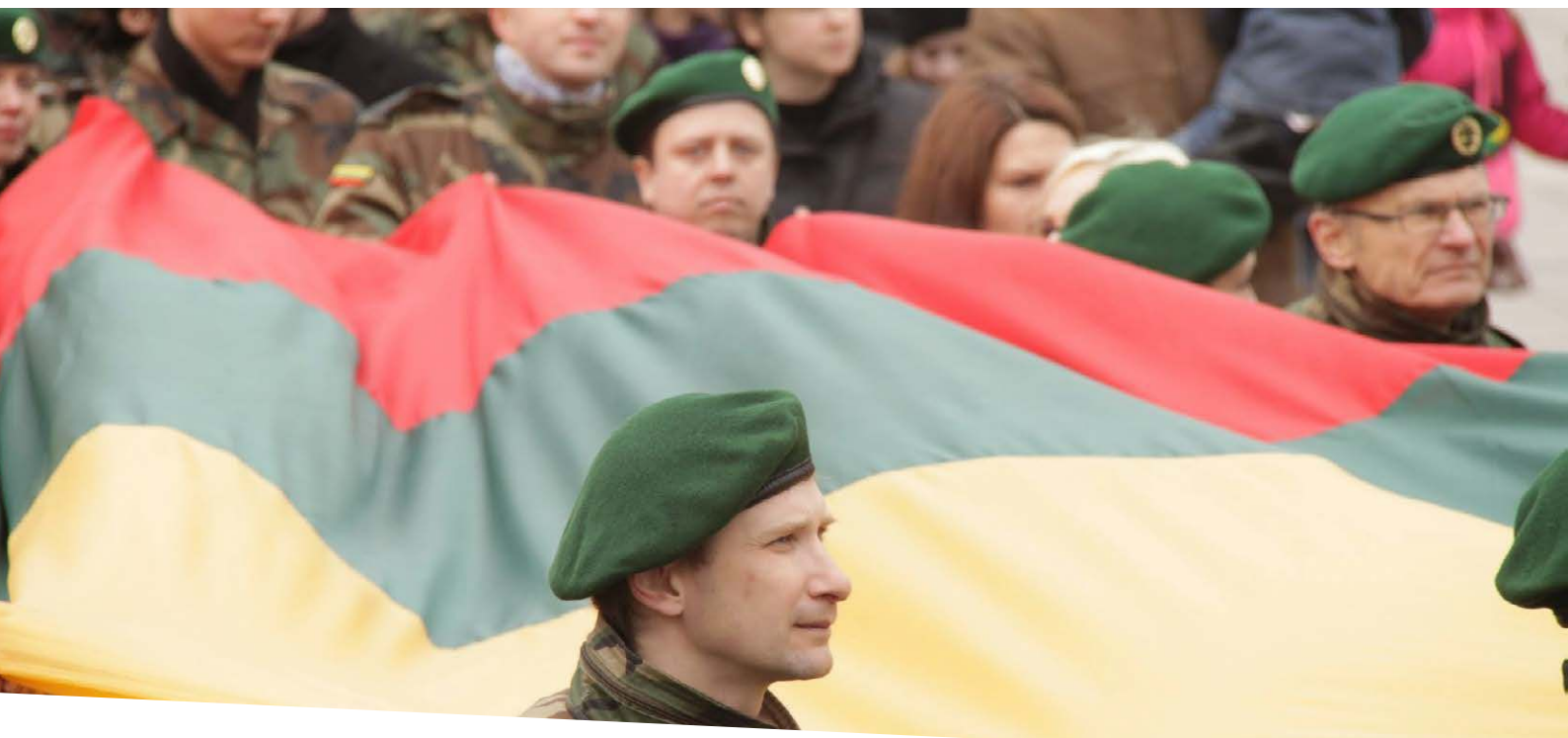
Kodėl sugalvojome šį šaulių sąskrydį skirti ne tik žuvusiems pasieniečiams, bet ir Rimantui Šalaviejui atminti? Rimantas nuo 2010 metų aktyviai įsijungė į LŠS išeivijoje veiklą. Penkerius metus vadovavo Baltijos jūrų šaulių kuopai. Jis buvo ne tik tikras idėjų generatorius, bet ir renginių organizatorius. Rimantas buvo apdovanotas III-ojo laipsnio Šaulių sąjungos pažymėjimo ženklu „Už nuopelnus Šaulių sąjungai“. Už įdiegtą tradiciją pagerbti palaidotus generolus Šv. Kazimiero kapinėse jam buvo įteiktas Laisvės kovos kryžiaus ženklas „Skydas ir kalavijas“. Rimantas taip pat buvo pradininkas rengiant kasmetinį Partizanų žygį, vykstantį gegužės paskutinį sekmadienį. Už nuopelnus LŠS ir savo dalinio gerovei 2015 m. visuotinio metinio

kuopos narių susirinkimo metu jis buvo pripažintas kuopos Garbės šauliu. LŠS vadas ats. plk. ltn. Liudas Gumbinas, lankydamasis Čikagoje, įteikė jam asmeninę padėką už nenuilstamą veiklą remiant LŠS ir propaguojant šaulišką idėjas tarp išeivijos šaulių.

Šaulių žvaigždės ordinu Rimantas buvo apdovanotas jau po mirties, atsisveikinant ir palydint jį į paskutinę kelionę. Urna su palaikais patalpinta Šv. Kazimiero kapinėse, 15-oje sekcijoje, kolumbariume.

Nuoširdžiai dėkojame visiems šauliams už dalyvavimą renginyje.

ATKURTOS LIETUVOS VALSTYBĖS ŠIMTMETIS. KAIP ŠVĘSITE JŪS?

Mindaugas Nefas | Nuotraukos Vaidoto Okulič-Kazarino

2017-ieji metai kaip niekad buvo gausūs skambių istorinių atradimų. Garsiai per visą Lietuvą nuaidėjo žinia, jog Vokietijos Politiniame archyve prof. L. Mažyliui pavyko rasti vieną iš originalių Lietuvos valstybės atkūrimą, 1918 m. vasario 16-ąją, įforminusių nutarimų. Apie tai kalbėjo beveik kiekvienas, netgi iki tol menkai istorija besidomėjęs, dažniausiai džiaugdamasis tokia sėkme. Tai įrodymas, jog mums reikalingos sėkmės istorijos, o jas gali suteikti ne tik krepšinis, bet ir istorijos mokslas. Kiek mažiau diskusijų ir visuomenės dėmesio susilaukė žinia, jog šalia Gedimino pilies buvo rasti 1863–1864 m. sukilimo prieš carą vado Zigmanto Sierakausko palaidai. Tai irgi labai didelis atradimas. Nors savo istorijoje turėjome daugybę didvyrių, tačiau vieno memorialo, savotiško istorinio panteono, kuriame būtų galima juos pagerbti, iki šiol neturime. Viena iš svarbiausių to priežasčių, jog daugelis jame turinčių būti asmenų tiesiog nežinia, kur išbarstyti, užkasti bevardėse duobėse arba palaidoti užsienyje. Tad šis atradimas turėtų tapti viena iš mozaikos dalių, kurią reikia pradėti lipdyti. Ne todėl, jog būtų pavojus užmiršti, bet todėl, jog mums reikia išreikšti pagarbą ir įgyti stiprybės. Šie du nedideli pavyzdžiai yra svarbi paruošiamoji fazė, sužadinsi dalies piliečių susidomėjimą istoriją. To reikia, nes artėjantys metai

turi tapti ne formalia istorine sukaktimi, bet visos valstybės švente, kurioje šauliai neturi likti eiliniaais statistais.

Šis straipsnis ir yra skirtas mums, jog prisimintume arba sužinotume, kuo yra svarbi 1918 m. vasario 16 d. Be to, ši data tarsi paraginimas pagalvoti, kaip kiekvienas šaulių dalinys turėtų įprasminti artėjančią sukaktį.

Nusikelkime į Lietuvą prieš 100 metų. 1917 m. pabaigoje mūsų šalies teritorija priklausė Vokietijai, kuri vis dar dalyvavo Pirmojo pasaulinio karo kovose. Galbūt paradoksalu, tačiau karas buvo regimas kaip gera proga lietuvių politiniam elitui pamėginti įgyvendinti tai, ką daugelis jų ilgai nešiojosi savo galvose – atkurti Lietuvos valstybingumą. Todėl 1917 m. rugsėjo mėnesį Vilniuje buvo sušaukta lietuvių konferencija, kurioje dalyvavo apie 200 to meto lietuvių politinio elito veikėjų. Jų gretose tuomet išsiskyrė ne tik Jonas Basanavičius, bet ir būsimas prezidentas bei šaulys Antanas Smetona, Petras Klimas, Mykolas Biržiška ir kiti šiandieninių istorijos vadovėlių veikėjai. Būtent šioje konferencijoje buvo sutarta, jog Lietuvos valstybės atkūrimas yra svarbiausias tikslas ir galutinai jį pasiekti turi delegatų išrinkta Lietuvos taryba. 20-čiai asmenų buvo patikėta ne tik garbė, bet ir teisė poli-

tiškai atstovauti lietuvių tautai. Iš kitos pusės, Lietuvos tarybai teko itin sudėtinga užduotis, nes Nepriklausomybės klausimas kabojo ore – tiek Vokietija, tiek ankstesnė okupantė Carinė Rusija neslėpė, jog Lietuvos Nepriklausomybė nepriklauso jų darbotvarkei. Be to, neiškūmų buvo ir dėl tarptautinės bendruomenės pozicijos, ar palaikys?

Štai todėl Tarybos suformavimą ir jos svarbiausią nutarimą, priimtą vasario 16 d., skiria net 5 mėnesiai. Ką reikia padaryti, buvo aišku visiems, didesnis klausimas buvo, kaip tai padaryti? Reikėjo rasti bendrą sutarimą dėl eilės problemų. Pavyzdžiui, koks turėtų būti Lietuvos valdymo pobūdis, koks yra Lietuvos sienų dydis, t. y., kaip Lietuva atrodys materialiai, kaip susitarti su Vokietijos valdžia, jog ji visko neužgniaužtų. Pagaliau buvo siekiama, jog nutarimas būtų priimtas vienbalsiai, nors Tarybos narių politiniai požiūriai buvo skirtingi. Šios sudėtingos situacijos pavyzdys yra 1917 m. gruodžio 11 d. Tarybos nutarimas. Vokiečiai, siekdami išlaikyti Lietuvą savo įtakoje, padiktavo jo nuostatas. Buvo paskelbta, jog atkuriamą Lietuvos valstybę, tačiau pažymėta: „Šiai valstybei tvarkyti ir jos interesams ginti taikos derybose Krašto Taryba prašo Vokietijos imperijos apsaugos ir pagalbos. Atsižvelgdama į Lietuvos gyvybinius inte-

resus, reikalaujančius skubiai užmegzti nuolatinius ir artimus ryšius su Vokietijos imperija, Krašto Taryba pasisako už amžiną, tvirtą Lietuvos valstybės sąjungą su Vokietijos imperija, kuri, iš pirmo, bus įgyvendinama per karinę, susisiekimo, muitų ir pinigų [sistemos] sąjungą. Taigi buvo įtvirtinta Vokietijos „globa“. Dėl to kilo pasipiktinimas ir iš Tarybos pasitraukė 4 nariai: S. Kairys, M. Biržiška, J. Vileišis ir S. Narutavičius. Tačiau ir pati Vokietija neketino pripažinti Lietuvos šio dokumento pagrindu, tad jis taip ir neįsigaliojo. Todėl teko darbus pradėti beveik iš naujo, visų pirma, susigrąžinant į Tarybą visus asmenis.

Be to, per 5 veiklos mėnesius, Tarybai teko spręsti ir daugybę buitinių klausimų: kur organizuoti posėdžius, kur gyventi (juk ne visi Lietuvos Tarybos nariai buvo vilniečiai), iš kur gauti pagalbinių ir pan. Tai yra svarbu, nes mes linkę galvoti, jog nepriklausomos Lietuvos atkūrimas buvo tik 20-ties asmenų darbas. Iš tiesų tai buvo daugybės vyrų ir moterų kryptingo darbo rezultatas. Ne visi darbai buvo ryškios istorinės vertės, visuomet svarbūs, dažnai buvo ne tokie matomi, bet be galo reikalingi.

1918 m. vasario 16 d. 20-ties asmenų vienbalsiai pasirašytas Lietuvos Nepriklausomybės aktas vainikavo daugelio metų siekį turėti savo valstybę. Ji buvo sukurta jau kitais pagrindais nei iki XVIII a. pabaigos egzistavusioji. Modernioji Lietuva turėjo būti demokratinė, socialiai teisinga ir tautinė lietuvių valstybė. Taigi buvo atsisakyta idėjos atkurti bendrą Lietuvos ir Lenkijos valstybę. Nedidelės apimties dokumente pabrėžti 3 svarbūs dalykai: 1. Lietuva yra Nepriklausoma valstybė, atsisakanti visų valstybinių ryšių su kitomis tautomis. 2. Valstybė turi būti demokratinė su savo sostine Vilniumi. 3. Šalies pagrindus turi sutvarkyti parlamentas (Steigiamasis Seimas), kurį išrinktų visa tauta. Tokia buvo Lietuvos valstybės vizija. Deja, bet tenka konstatuoti, jog prabėgus nepilnam dešimtmečiui dalis tų pačių žmonių atsisakė demokratinės Lietuvos kelio. Tačiau tai jokių būdu nepaneigia ir nemenkina Vasario 16 d. akto ir visų tarpukario Lietuvos pasiekimų. Šio įvykio reikšmės ir pasekmės visiškai nepaneikina tai, jog mes iki šiol nežinome, kur yra kiti šio akto originalai, nes faktas yra, jog Lietuva buvo ir yra nepriklausoma valstybė. Prieš beveik šimtą metų pasirašytas dokumentas žymi naujos Lietuvos pradžią. Kūrėsi nauja Lietuvos socialinė, ekonominė ir švietimo sistema. Ir nors 1940 m. ji buvo priversta žlugti, tačiau tūkstančių žmonių nepa-

sidavimas sovietams ir naciams yra įrodymas, jog Vasario 16-osios Lietuva buvo vertybiškai stipri valstybė.

Kaip šauliai ir likusioji visuomenė galėtų įprasminti Vasario 16 d. akto šimtmetį? Vienok, atsakymas paprastas – visai, bet svarbiausia aktyviai ir prasmingai. Tačiau turiu ir kelis konkretesnius pasiūlymus. Pirmia, aplankykime visas arba dalį su mūsų valstybingumo atkūrimu susijusias vietas. Tai gali būti ekskursija sostinėje, kurios metu galėtumėte aplankyti Vilniaus konferencijos vietą, dabartinį rusų dramos teatrą, akto pasirašymo vietą Signatarų namuose (beje, ten ketinama eksponuoti ir originalų valstybės atkūrimo nutarimą), J. Basanavičiaus ir J. Vileišio kapavietes bei V. Mirono, K. Bizausko, P. Dovydaičio kenotafą (jų palaidojimo vietos nėra žinomos, nes jie nužudyti sovietiniuose kalėjimuose) Vilniaus Rasų kapinėse. Žinoma, dėmesio turėtų būti galėtų susilaukti ne tik Vilnius, bet ir kiti Lietuvos miestai ir miesteliai, kur yra palaidoti akto signatarai, jų gimtinės arba memorialiniai muziejai. Tokios ekskursijos nekainuoja nei daugybės laiko, nei pinigų. Į tokias pažintines keliones gali įsijungti užsienio lietuviai, nes, pavyzdžiui, M. Biržiška ir A. Smetona palaidoti JAV, K. S. Šaulys – Italijoje, o J. Šaulys – Šveicarijoje.

Antra, įamžinkime ne tik mūsų politinio elito, bet ir narsių vyrų, kurie tapo savanoriais ir 1918–1920 m. dalyvavo kare dėl Nepriklausomybės atgavimo. Jau ne viename Lietuvos miestelyje aktyvių žmonių dėka tai padaryta, džiugu,

jog šiame procese aktyvūs ir šauliai. O juk dar yra miestų ir miestelių, kur nėra įamžinti tie vietos gyventojai, kurie su ginklu rankose siekė įtvirtinti tai, ką 20 asmenų 1918 m. vasario 16-ąją pasirašė Vilniuje. Nedidelės atminimo lentelės reprezentacinėse erdvėse bus ne tik pagarbos išraiška, bet ir priminimas dabarties gyventojams, kokie drąsūs buvo vietos gyventojai.

Trečia, tradiciškai ši diena bus minima visoje Lietuvoje: renginiai, vėliavos pakėlimas ir t.t. Mes pamėginkime tai paversti netradiciniu įvykiu. Tai turi būti ne minėjimas, o šventė, kurioje nusilenkiama praeičiai ir džiaugiamasi dabartimi. Ryškiai, aktyviai, kūrybingai, apjungiant kuo įvairesnes vietas gyventojų socialines ir amžiaus grupes. Juk Lietuva yra visų piliečių, tad ir Lietuvos šventė yra visų. Kiekvienas Lietuvos miestelis turėtų būti šventės vieta, o ne tik Vilnius. Ypatingai svarbu, kad šauliai šiame šventės šiautulyje neliktų tik eiliniai statistai, bet taptų bendruomenę buriančiais, jai šventę organizuojančiais subjektais. O mes tikrai tą galime!

Manau, jog 2018 m. mums taip pat pažers istorinių atradimų, kurie skatins mus susitelkti. Tikiu, jog mums pavyks skambiai atšvęsti mūsų visų šventę. O mums, šauliams, tai bus puiki repeticija, laukiant 2019-ųjų, kuomet švęsime Lietuvos šaulių sąjungos 100-metį. Tai, jog ši data svarbi ne tik mums, bet ir Lietuvos valstybei, patvirtinta oficialiai. Lietuvos Respublikos Seimas 2019 m. paskelbė Lietuvos šaulių sąjungos metais! Tad ruošimės šventėms!

SIG SAUER MCX

Valdas Kilpys | Nuotraukos Valdo Kilpio

Gamintojo Sig Sauer ginklas nėra plačiai žinomas ir juo Lietuvoje naudojasi itin ribotas skaičius specialias užduotis pasirenčiusių vykdyti kovotojų. Džiaugiamės ir dėkojame tiems asmenims, kurių dėka „Trimito“ skaitytojai turi retą progą susipažinti su šiuo išskirtiniu šautuvu.

Žymusis Zigas (taip meiliai šneka-mojoje kalboje šio gamintojo ginklus vadina patyrę šauliai) buvo specialiai kuriamas JAV specialiosioms pajėgoms. Tikslas buvo paprastas: tylus ir patikimas kaip MP-5, mirtinas ir paprastas kaip AK-47 ir kiek įmanoma labiau modulinis ir pritaikomas prie konkrečios misijos užduočių.

Tikslas buvo pasiektas: specialistai šį ginklą juokaudami vadina „mažuoju MP-5“, kadangi juo šaudant jis yra ypač gerai kontroliuojamas. Dar viena skiriamoji jo savybė – svoris. Kaip 5,56x45 NATO šoviniiais šaudantis ginklas jis yra ypač lengvas. Galbūt dėl to JAV privatūs

ginklų savininkai nepaliaujamai atakuoja gamintoją, kad kuo greičiau būtų išleista civilinė ginklo versija.

Vamzdžio keitimas itin paprastas, nes išardžius ginklą reikia atsukti tik du varžtus. Vamzdžiai padengti specialia nitrido danga, kuri sustabdo koroziją. Ginklas veikia gas piston principu, todėl neužkaista. Savaimė suprantama, greitošaudą galima reguliuoti kontroliuojant šūvio metu susidarančių dujų kiekį paprastu reguliatoriumi. Standartinė MCX buožė yra lengva, metalinė ir užsilenkianti („skeletonas“). Standartiškai šis ginklas turi keturias buožių modifikacijas. Ginklas, kuris pateko į „Trimito“ rankas, buvo su gerokai tobulesne buože, nes buvo įmanoma reguliuoti ir jos ilgį. Kad ginklas visiškai ambidekstrinis, turbūt nė neverta užsiminti...

Vienintelis dalykas, kurį dar teks ištaisyti gamintojams – nuleistukas. Jis tikrai „sunkus“. Taip pat, kaip jau minėta, gin-

klas turi daug modifikacijų, kurios yra keičiamos pagal poreikį ir komplektuojamos individualiai.

MCX karabinas: 410 mm ilgio vamzdis, neseniai pradėta gaminti civilinė šio ginklo versija.

MCX SBR: trumpas 230 mm vamzdis. Skirtas ne civiliams.

MCX LVAW: trumpavamzdis, didelę greitašaudą turintis ginklas ne civiliams. Specialistai jį dar vadina „Juodąja mamba“.

MCX-MR: pusautomatis šautuvas, 7.62x51 mm NATO šoviniai. Vamzdis 410 mm ilgio su 1:10 colio graižtvomis. Sveria apie 4.0 kg ir gaminamas kaip taikliojo šaulio ginklas.

MCX Virtus: tai 2017-aisiais pasirodžiusi nauja MCX serija. Turi kiek pa-keistą dizainą.

Ginklas su ištiesta buože.

Ant šio konkretaus MCX sumontuotas red dot taikiklis ir tris kartus artinanti optika.

Itin dailus vamzdžio laibgalis.

Kiekvienas ginklas komplektuojamas pagal šaulio poreikį.

Ginklas sulenkta buože.

ŠAULIAI PRISIJUNGĖ PRIE BEACTIVE SPORTO SAVAITĖS

Dovilė Rusteikienė

Lietuvos šaulių sąjunga prisijungė prie #BEACTIVE - Europos sporto savaitės. Rugsėjo 23–30 dienomis Šaulių sąjungos rinktinės organizavo 3 žygius, kuriuose dalyvavo jaunieji šauliai, moksleiviai – visi, norintys išmėginti savo jėgas. Kitų sporto renginių metu buvo organizuojamos šauliškos estafetės, didysis kvadratas ir kitos nuotaikingos sporto rungtys, kurios tiko ir patiko įvairaus amžiaus žmonėms. Šaulių sąjungos organizuotų #BEACTIVE renginių metu dalyvavo apie 400 dalyvių.

#BEACTIVE - sporto savaitė, kurios tikslas yra skatinti kuo daugiau žmonių, nepriklausomai nuo jų amžiaus, profesijos ar sportiškumo, būti aktyviais. Kampanija siekiama suburti gyventojus, įvairius sporto judėjimus, pilietinės visuomenės organizacijas bendradarbiauti, kad kuo daugiau europiečių sportuotų ir būtų fiziškai aktyvūs. Ne tik Europos sporto savaitės metu, tačiau visą laiką šauliai propaguoja sportą ir sveiką gyvenseną, juk net Sąjungos įkūrėjas V. Putvinskis pabrėžė, kad reikia stiprinti ne tik valią, bet ir kūną.

ŠAULIAI - POLICIJOS RĖMĖJAI TALKINO POLICIJAI

Vilija Grybauskienė

Vilkaviškiečiai pėsčiųjų perėjose, ypač nereguliuojamose, šalia bendrojo lavinimo mokyklų matė uniformuotus šaulius - policijos rėmėjus, saugančius moksleivių kelią į mokyklą ir iš jų.

Kaip ir kasmet Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau – apskr. VPK) Vilkaviškio rajono policijos pareigūnams talkina Suvalkijos šaulių 4 rinktinės Vilkaviškio, Pilviškių ir Pajevonio kuopų šauliai ir bendruomenės nariai policijos rėmėjai. Jie dalyvauja tradicinėje saugaus eismo akcijoje „Saugiai į mokyklą – saugiai į namus“. Šios akcijos metu, stengiantis apsaugoti vaikus nuo nelaimių kelyje, šauliai budėjo Vilkaviškyje, Kybartuose ir Virbalyje prie vaikų darželių, bendrojo lavinimo mokyklų, pagal galimybes, buvo sudaryti policijos maršrutai keliuose, vedančiuose į vaikų ugdymo įstaigas.

Po vasaros atostogų vaikai būna labiau išsiblaškę, nesijaučia saugūs, pirmosiomis mokslo metų dienomis paprastai įvyksta daugiau eismo įvykių, kuriuose sužalojami vaikai. Mokslo metų pradžia – gera proga vėl priminti vaikui kelių eismo taisykles, atkreipti dėmesį į tai, kur ir kaip reikia pereiti gatvę. Vaikams labai svarbus tėvų pavyzdys, kaip saugiai ir atsakingai elgtis kelyje. Turi būti vaikai pratinami, ypač būsimieji pirmokai, būti atidūs, atsargiai elgtis gatvėje.

Vilkaviškiečiai vairuotojai bei kiti eismo dalyviai pėsčiųjų perėjose, ypač nereguliuojamose, šalia bendrojo lavinimo mokyklų matydavo uniformuotus šaulius, saugančius moksleivių kelią į mokyklą.

Šaulių tikslas buvo, kad mokiniai būtų drausmingi gatvėje: per perėją eiti ne po vieną, o grupelėmis, nebėgtų per gatvę nenustatytoje vietoje. Prareikęs praleisti didesnę mokinių grupę, budintieji šauliai turėjo teisę stabdyti, o vairuotojai privalėjo sustoti. Per šį laikotarpį neįvyko nė vienos avarijos, visi buvo

labai drausmingi, vairuotojai ir pėstieji nepažeidė kelių eismo taisyklių. Visi stengėsi būti tolerantiški, draugiški, maloniai sukalbami ir mandagūs.

Vilkaviškio rajono policijos komisariatas yra pasirašęs bendradarbiavimo sutartį su Suvalkijos šaulių 4-sios rinktinės Vilkaviškio rajono šaulių kuopomis. Ši sutartis įpareigoja policiją ir šaulius dar glaudžiau bendradarbiauti saugant viešąją tvarką ir užtikrinant visuomenės saugumą. Sutartyje numatyta, jog šauliai ir policijos pareigūnai bendradarbiaus ne tik užtikrindami viešąją tvarką, bet ir organizuos bendrus mokymus, sporto ir kultūros renginius, keisis literatūra, vieni kitus supažindins su technikos naujovėmis ir drauge rūpinsis, kaip užimti jaunimą, kad šie nebūtų įtraukti į nusikalstamą veiklą.

Saugaus eismo akcija pasiekė savo tikslą ir padėjo vaikams užtikrinti saugų kelią į mokyklą ir saugų sugrįžimą namo.

ŠAULIAI MOKOMOSIOSE CIVILINĖS SAUGOS PRATYBOSE

Dovilė Rusteikienė

Rugsėjo 13 dieną Kretingoje vyko mobilizacijos pratybos, kuriose dalyvavo Lietuvos šaulių sąjungos Kretingos šaulių 305-osios kuopos šauliai bei Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugijos skyrius. Surengtos bendros pratybos, siekiant įvertinti ir patikrinti į pagalbą pasitelkiamų nevyriausybinių organizacijų – Šaulių sąjungos ir Raudonojo kryžiaus – savanorių susirinkimo ir atvykimo laiką į nurodytą konkrečią vietą. Pasak Rasminos Beniušienės, Kretingos rajono savivaldybės administracijos Civilinės saugos ir viešosios tvarkos skyriaus vedėjos, savivaldybės lygio pratybos yra rengiamos kasmet. Vienais metais – stalo, kitais – funkcinės, o trečiais – kompleksinės. Dalyvauti yra pakviečiamos tos nevyriausybinių organizacijos, kuriuos turi atlikti pagal pratybų scenarijų pasiskirtas užduotys. Šiemet gegužės mėnesį vykusiose savivaldybės lygio stalo pratybose pakviestas dalyvauti LŠS Kretingos šaulių 305-osios kuopos vadas Gintautas Pogoželskas. Buvo sprendžiamas klausimas, kokią pagalbą gali suteikti šauliai, organizuojant evakuotų gyventojų apgyvendinimą kolektyvinės apsaugos statinyje.

Pastarosios mokomosios civilinės saugos pratybos buvo stalo pratybų tęsinys. Jų metu buvo aktyvuotos šaulių pajėgos, kurios turėjo prisistatyti į nurodytą vietą per kuo trumpesnę laiką. Rugsėjo 13-ąją Lietuvos šaulių sąjungos Kretingos šaulių 305-osios kuopos vadas Gintautas Pogoželskas bei LRKD Kretingos skyriaus sekretorė Roma Varnelienė 16 val. iškvietė savo organizacijų narius ir davė nurodymą per kuo trumpesnę laiką atvykti į nurodytą vietą. Pratybų metu kiekvienas iškvieštas Lietuvos šaulių sąjungos narys privalėjo prisistatyti į nurodytą vietą per valandą, o Raudonojo kryžiaus nariai – kiek galima greičiau. Buvo fiksuojamas narių atvykimo laikas ir suvesti rezultatai. Pratybų rezultatai nudžiugino. Jaunieji šauliai susirinko per 22 minutes, atvyko 30 narių, pirmasis narys pasirodė po 8 min. nuo iškvietimo, suaugusieji šauliai susirinko per 40 min., atvyko 9 nariai, pirmasis narys pasirodė po 30 min. nuo iškvietimo pradžios. LRKD Kretingos skyriaus nariai susirinko per 30 min., atvyko 5 nariai, pirmasis narys atvyko po 14 min. Pratybas vertinę ir stebėję Kretingos rajono savi-

valdybės administracijos Civilinės saugos ir viešosios tvarkos skyriaus vedėja Rasmina Beniušienė bei vyr. specialistas Algimantas Bendikas, pratybų rezultatais liko patenkinti.

„Lūkesčiai tikrai pasiteisino – šauliai aktyviai sudalyvavo ir stengėsi kuo skubiau atvykti. Tiek, kiek susirinko, tikrai būtų užtekę vykdyti numatytus darbus“, – teigė Rasmina Beniušienė.

Tokiomis pratybomis siekiama ne tik stiprinti bendradarbiavimą tarp Savivaldybės administracijos ir nevyriausybinių organizacijų, tobulinti tarpusavio sąveikos organizavimą tarp į pagalbą pasitelkiamų pajėgų, bet labai svarbu stiprinti savanorių atsakomybę ir pareigingumą dėl skiriamos užduoties įvykdymo.

„Bendradarbiavimas labai svarbus savivaldybei, kadangi ji neturi tokių savanoriškų pajėgų, kurios būtų telkiamos į pagalbą įvykus ekstremaliai situacijai ar ekstremaliajai situacijai, paruošiant palpas. apgyvendinimui, likviduojant padarinius, ar tiesiog patručiuojant ir užtikrinant viešąją tvarką įvykio vietoje“, – apie situaciją ir bendradarbiavimo svarbą pasakojo Rasmina Beniušienė. Buvo dar kartą įsitikinta, kad tokie mokymai naudingi, nes kiekvienas pratybų dalyvis yra įpareigojamas atsakingai pažvelgti į jiems skirtą užduotį.

ŠAULIŲ GRETAS PAPILDĖ LIETUVOS STUDENTIJA

Stasys Ignatavičius

Lietuvos studentija ir dėstytojai demonstruoja tvirtą pasiryžimą prisidėti prie valstybės gynybos. Rugsėjo 16 d. Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje Kaune ištikimybę Lietuvai prisiekė Kauno technologijos universiteto studentai. Daugiau nei 30 studentų ir dėstytojų ištarė šiuos Lietuvos šaulių sąjungos nario priesaikos žodžius: „...prisiekiu negailėdamas jėgų ir gyvybės ginti ir saugoti jos [Lietuvos valstybės] nepriklausomybę, teritorinį vientisumą ir konstitucinę santvarką...“

Steigiant KTU studentų šaulių būrį, didelę iniciatyvą parodė KTU studentų reikalų departamento direktorius ir šio universiteto dėstytojas dr. Martynas Ubartas, kuris teigė, kad „Lietuvos šaulių sąjunga (LŠS) yra garbinga ir visuomenėje gerai žinoma valstybės gynybinius pajėgumus stiprinanti organizacija, kurios nariu būdamas gali pasirengti ginti savo valstybę, šeimą ir pagaliau savo Alma Mater. LŠS suteikia galimybę neatsitraukiant nuo savo pagrindinės veiklos – studijavimo arba dėstyto universitete – gretimai įgyti naudingų žinių, kurios praverstų prireiktų ginklu ginti savo šalį.“

Po priesaikos ceremonijos darnioje rikiuotėje šauliai žygiavo iki KTU, Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakulteto Didžiosios Aulos, kur vyko mokslinė konferencija „Šauliškumas ir studentija“. Šios konferencijos organizatoriai – KTU ir LŠS V. Putvinskio-Pūtvio šaulių klubo vadovai dr. Audrius Skaistys ir Stasys Ignatavičius.

Blogio sėkla: komunizmas pasaulyje

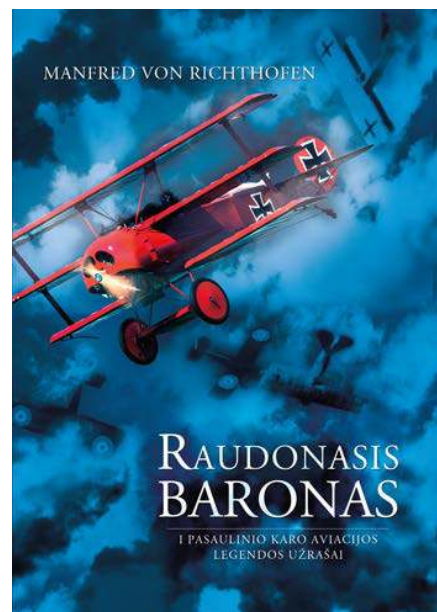
Leidykla „Briedis“ pristato antrąją serijos „I pasaulinis karas“ naujieną – legendinio vokiečių lakūno Manfredo von Richthofeno (1892–1918) knygą „Raudonasis baronas. I pasaulinio karo aviacijos legendos užrašai“. Tai karo atsiminimai, parašyti kilmingos vokiečių giminės palikuonio M. von Richthofeno, kuris į aviaciją atėjo iš kavalerijos. Ir nors pirmieji jo žingsniai oro dvikovų taktikos kūrėjo Oswald Boelckės eskadrilėje buvo nedrąsūs, vis dėlto, kuklus pilotas tapo profesionalu, netgi buvo apdovanotas Pour le Mérite ordinu, – vienu aukščiausių karinių Prūsijos apdovanojimų.

1917 m. vasarį, pradėjęs vadovauti eskadrilei, M. von Richthofenas nu dažė savo lėktuvą raudonai. Jo pilo-

tai išsiskyrė džentelmenišku elgesiu, laikėsi nerašyto garbingos kovos kodekso. Pamuštas priešo lėktuvus niekada nebuvo persekiojamas, į bandančius išsigelbėti beginklius pilotus nešaudyta.

M. fon Richthofenas – ne tik bebaimis karys, bet ir talentingas rašytojas, kurio pasakojimas knygoje pateiktas gyvai ir įdomiai. Deja, atsiminimai tarsi galėtų tęstis ir toliau – jie baigiasi svajonėmis apie aviacijos ateitį ir patarimais naikintuvų pilotams.

1918 m. balandžio 21 d. Raudonasis baronas, nesulaukęs karo pabaigos, žuvo Šiaurės Prancūzijoje, prie Amjeno. Priešai iškilmingai palaidojo M. von Richthofeną, vėliau jo palaikai perkelti į Vokietiją.

Manfred von Richthofen. *Raudonasis baronas. I pasaulinio karo aviacijos legendos užrašai*. Iš vokiečių kalbos vertė Laima Kuprienė. Vilnius: Briedis, 2017, 184 p.

Sielvarto derlius: sovietinė kolektyvizacija ir teroras badu

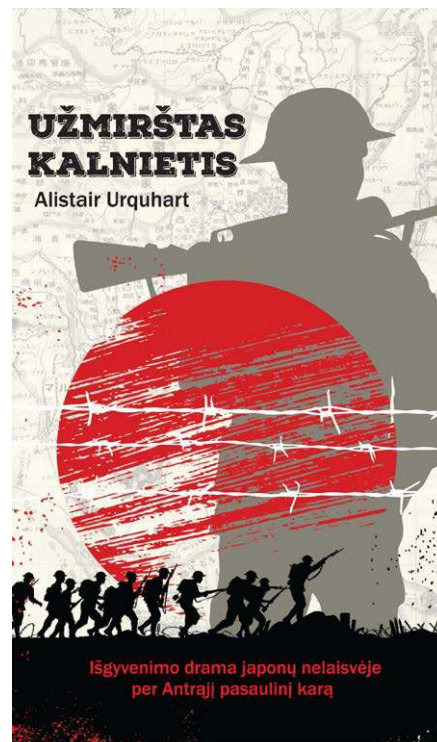
Leidykla „Briedis“ pristato serijos „Antrasis pasaulinis karas“ naujieną – atsiminimus „Užmirštas kalnietis“. Tai neįtikėtina autoriaus Alisterio Urkharto (Alistair Urquhart) išgyvenimo drama patekus į japonų nelaisvę.

Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, dvidešimtmetis škotas Alisters Urkhartas buvo pašauktas į kariuomenę ir su Gordono kalniečių pulku išsiųstas į tuometinę Jungtinės Karalystės koloniją Singapūrą. Japonams užpuolus koloniją, 1942 m. jis kartu su 120 tūkst. kitų karių pateko į japonų nelaisvę ir netrukus perpildytais krovininiais vagonais išvežtas į Birmą (dab. Mianmaras), kur buvo tiesiamas pražūtingasis Mirties geležinkelis ir tiltas per Kvė upę. Dirbdami vergiškomis sąlygomis, čia mirė daugiau nei 100 tūkst. žmonių.

Po kelių mėnesių Alisters buvo išsiųstas į kitą belaisvių stovyklą Japonijoje-

je vienu iš „pragaro“ laivų. Taip buvo vadinamas japonų laivynas, skirtas gabenti atsargas ir belaisvius į tolimiausius užkampius. Kelionės metu į laivą pataikė amerikiečių torpeda. Dauguma karo belaisvių, ištvėrusių vergovę ir badą prie Mirties geležinkelio, žuvo. Alisteriui pavyko išsigelbėti – jis penkias dienas plūduriavo Pietų Kinijos jūroje, kol jį rado banginių medžiotojai. Išgelbėtas jis galiausiai vis tiek buvo išvežtas į Japoniją ir priverstas sunkiai dirbti šachtoje prie pat Nagasakio. Po dviejų mėnesių amerikiečiai ant šio miesto numetė atominę bombą.

„Užmirštas kalnietis“ – tai jautri pagrasto į karą pašaukto jaunuolio išgyvenimo istorija. Nelaisvėje Alisters ištvėrė daugybę išbandymų ir keliskart buvo visai arti mirties. Šios knygos autoriui pavyko išsigelbėti, tačiau dauguma jo draugų, karo belaisvių, žuvo...

Alistair Urquhart. *Užmirštas kalnietis: išgyvenimo drama japonų nelaisvėje per Antrąjį pasaulinį karą*. Vertėja Jurga Grunskienė. Vilnius: Briedis, 2017, 312 p.

ŽINIOS TRUMPAI

PRIIMTI EITI PAREIGAS:

KAM 2017-08-02 įsakymu Nr. P-1079 Audrius Mordasas paskirtas į Lietuvos šaulių sąjungos Alfonso Smetonos šaulių 5-osios rinktinės vado pareigas nuo 2017-08-14.

KAM 2017-08-10 įsakymu Nr. P-1102 Julius Svirušis paskirtas į Lietuvos šaulių sąjungos Alfonso Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės vado pareigas antrai kadencijai nuo 2017-08-14.

KAM 2017-08-21 įsakymu Nr. P-1137 Vytautas Žymančius paskirtas į Lietuvos šaulių sąjungos Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės vado pareigas nuo 2017-08-28.

LŠS vado 2017-07-31 įsakymu Nr. 203P Paulius Pagalys paskirtas į Lietuvos šaulių sąjungos Plk. Prano Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės metodinio pareigas nuo 2017-08-02.

IŠ PAREIGŲ ATLEISTI:

KAM 2017-08-08 įsakymu Nr. P-1101 Arvydas Savickas nuo 2017-08-25 atleistas iš Lietuvos šaulių sąjungos Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės vado pareigų.

LŠS vado 2017-07-24 įsakymu Nr. 191P Edvardas Zavackas nuo 2017-08-01 atleistas iš Lietuvos šaulių sąjungos Plk. Prano Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės metodinio pareigų.

LŠS vado 2017-07-27 įsakymu Nr. 194P Linas Barzda nuo 2017-07-28 atleistas iš Lietuvos šaulių sąjungos A. Smetonos šaulių 5-osios rinktinės vyr. mokymo specialisto pareigų.

LŠS vado 2017-08-18 įsakymu Nr. 215P Stasys Ignatavičius nuo 2017-09-01 atleistas iš Lietuvos šaulių sąjungos G9 skyriaus vyr. viešųjų ryšių specialisto pareigų.

LŠS vado 2017-08-23 įsakymu Nr. 224P Vytautas Žymančius nuo 2017-08-27 atleistas iš Lietuvos šaulių sąjungos Mokymo centro metodinio pareigų.

LŠS vado 2017-10-12 įsakymu Nr. 247P Tadas Jurkšta nuo 2017-10-16 atleistas iš Lietuvos šaulių sąjungos Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės vyr. viešųjų ryšių specialisto pareigų.

LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS VADAS APDOVANOJO:

Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklų „Už nuopelnus Šaulių sąjungai“ (III laipsnio):

Arvydą SAVICKĄ – Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės vadą.

Rimantą GRIKŠĄ – LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės Šilalės 703-ios kuopos šaulį,

Pajūrio 710-os kuopos 1-mo būrio vadovą.

plk. ltn. Renatą SPĖČIŲ – KASP Didžiosios Kovos apygardos 8-osios rinktinės vadą.

Algimantą ŠERONĄ – Suvalkijos šaulių 4-osios rinktinės Vilkaviškio P. Karužos šaulių 406-os kuopos būrio vadą.

Vidmantą Albiną LISAUSKĄ – Suvalkijos šaulių 4-osios rinktinės Marijampolės šaulių 403-os kuopos vadą.

Ričardą POCIŲ – vidaus tarnybos generolą, viešojo saugumo tarnybos vadą.

ats. plk. ltn. Albertą CHARŽEVSKĮ – Logistikos valdybos Įguli aptarnavimo tarnybos direktorių.

mjr. Marių TAMOŠAITĮ – Lietuvos kariuomenės Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytenio bendrosios paramos logistikos bataliono Paramos operacijų skyriaus viršininką.

Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklų „Už nuopelnus Šaulių sąjungai“ (II laipsnio):

Leoną VAICEKAUSKĄ – Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės Širvintų šaulių 10-osios kuopos vadą.

Algimantą Kazimierą JUOŽAITĮ – Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės Rietavo 803-iosios kuopos šaulį.

Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklų „Už nuopelnus Šaulių sąjungai“ (I laipsnio):

Juožą MIKULĮ – Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje Jūrų kuopos „Klaipėda“ šaulį.

Lietuvos šaulių sąjungos vado daiktine dovana:

Joną ŠIMKŲ – JAV kongresmeną.

SVEIKINAME

Šaulius Gintarą Beržinską 45-ojo, Vitaliją Šlepavičienę, Vigantą Šimutį 35-ojo gimtadienio proga. Linkime geros sveikatos ir energijos vykdam šauliškas užduotis, ištvermės ir stiprybės tarnaujant Lietuvos šaulių sąjungai ir Tėvynei.

LDK Kęstučio šaulių 7-os rinktinės vadas ir šauliai

Šaulę Jūratę Vilkelytę ir jaunųjų šaulių būrio vadą Valių Kučiauską sukūrus šeimą. Linkime darnios, tvirtos šeimos ir stiprybės tarnaujant Lietuvos šaulių sąjungai ir Tėvynei.

Jaunųjų šaulių būrio vadę Viliją Grybauskienę 55-ojo gimtadienio proga. Linkime stiprios sveikatos, neišsenkančios energijos pasirinktame šauliškame kelyje ir vadovaujant jauniešiams šauliams, stiprybės tarnaujant Lietuvos šaulių sąjungai ir Tėvynei.

Suvalkijos šaulių 4-osios rinktinės Vilkaviškio P. Karužos 406-osios šaulių kuopos vadas, valdyba ir šauliai

Šaulę Sigitą Janušauskienę 70-ojo jubiliejaus proga.

Linkime sveikatos, neblėstančios energijos šauliškoje veikloje.

Gen. P. Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės vadas, Radviliškio 601 kuopos vadas ir šauliai

Šaulius Vytautą Eimontą 85-ojo, Algimantą Zalecką, Adolfą Bartkų 80-ojo, Vytautą Joną Sinkevičių, Vincą Leonavičių 75-ojo, Robertą Urbonavičių, Rimantą Juodį 60-ojo, Eugenijų Kaušinį 55-ojo jubiliejaus proga.

Linkime stiprios sveikatos, neišsenkančios energijos pasirinktame šauliškame kelyje, ištvermės ir dvasios stiprybės tarnaujant Lietuvos šaulių sąjungai ir Tėvynei.

Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės Raseinių 205-osios kuopos šauliai

APIE MUS RAŠO

voruta.lt

„Kam nepatinka šaulikumo idėja?“ Rašoma apie idėją sušaulinti Lietuvą, apie šauliškumo reikšmę, atsigrežiama į tarpukario Lietuvos šaulius ir jų atliktų žygių prasmę.

danielius.net

„Daugiškių žygis „Partizanų takais“. Rašoma apie neformalią vaikų švietimo programą, kuri suteikia galimybę vaikams stiprinti sveikatą, pažinti savo kraštą ir jo istoriją, pailsėti ir turiningai praleisti laisvalaikį.

diena.lt

„Naujieji Šaulių sąjungos nariai pasiryžę ginti tėvynę“. Rašoma apie KTU studentus, papildžiusius Lietuvos šaulių sąjungos gretas.

alfa.lt

„Šaulių sąjunga: kiek potencialo krašto gynybai turi ši organizacija?“ Rašoma apie ginklų šaulio tarnybai išdavimą ir apie tai, kiek šaulių galėtų jo imtis pavojaus atveju.

UŽJAUČIAME

Nuoširdžią užuojautą reiškiamo Apsaugos šauliui Vaclovui Ringiui, mirus mylimai mamai.

Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės vadas, Apsaugos kuopos vadas ir šauliai

~~~

Nuoširdžią užuojautą reiškiamo Kuršėnų 607 kuopos šauliui Jonui Algirdui Mickui, mirus mylimai mamai.

Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės vadas, Kuršėnų 607 kuopos vadas ir šauliai

~~~

Nuoširdžią užuojautą reiškiamo Baisogalos 608 kuopos šauliui Algimantui Zapasnykui, mirus mylimai žmonai.

Gen. Povilo Plechavičiaus šaulių 6-osios rinktinės vadas, Baisogalos 608 kuopos vadas ir šauliai

~~~

Mirus šauliui Gintautui Mieliauskui, nuoširdžią užuojautą reiškiamo šeimai ir artimiesiems.

Suvalkijos šaulių 4-osios rinktinės Vilkaviškio P. Karužos 406-osios šaulių kuopos vadas, valdyba ir šauliai

~~~

Mirus Kauno Tvirtovės 203-iosios šaulių kuopos I-o būrio, I-o skyriaus garbės šauliui, partizanui Kaziui Dapku, nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės Kauno Tvirtovės 203-iosios šaulių kuopos vadas, valdyba ir šauliai

LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS VEIKLĄ REGLAMENTUOJANČIŲ NORMINIŲ DOKUMENTŲ SĄVADAS

Eil. Nr.	Dokumento rengėjas/ Dokumento pavadinimas	Pasirašymo arba galiojimo data, registracijos numeris
Apsauga		
1.	LŠS vado įsakymas „Dėl Lietuvos šaulių sąjungos saugomų objektų apsaugos tikrinimo instrukcijos tvirtinimo“	2017-09-12 Nr. 266
Jaunųjų šaulių rengimas, pilietinis ugdymas		
2.	LK vado įsakymas „Dėl nušalimų, sušalimų ir perkaitimo prevencijos priemonių patvirtinimo“	2016-08-29 Nr. V-1201
Logistika, transportas		
6.	LŠS vado įsakymas „Dėl Lietuvos šaulių sąjungos transporto priemonių eksploatacijos ir veiklos organizavimo nuostatų patvirtinimo“	2017-09-13 Nr. 270
Buhalterija		
7.	LŠS vado įsakymas „Dėl Lietuvos šaulių sąjungos ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos aprašo tvirtinimo“	2017-09-25 Nr. 280

**Norite pasidalinti
naujienomis, sveikinimais
ar geromis žiniomis?**

Parašykite mums!

redakcija@sauliusajunga.lt

Kaina 1,59 €

